Jaargang 111. Dingsdag, 14 September 1852. No. 74.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

NOTIFICATIE.

De GEDEPUTEERDE STATEN van de *Provincie Groningen* brengen bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat ingevolge Koninklijk besluit van den 7den Junij 1852, no. 86, op den provincialen kunstweg tusschen *Groningen* en de *Zoutkamp* drie tolboomen zullen worden geplaatst, als:

de 1e. tusschen **Obergum** en de **Leittil;**

de 2e. tusschen **Mensingeweer** en de **Abelstokstertil;**

de 3e. in de nabijheid van **Leens;**

dat de tolheffing aan de beide laatstgemelde tolboomen zal aanvangen met middernacht tusschen den 14den en 15den dezer, overeenkomstig het tarief, daartoe bij het voorz. Koninklijk besluit aangewezen; onder bepaling, dat de tol aan den boom tusschen *Mensingeweer* en de *Abelstokstertil* slechts voor de helft zal worden geheven; met dien verstande, dat, zoo de tol op eene onbetaalbare breuk komt te staan, die niet in rekening zal worden gebragt.

Aldus gedaan in de vergadering van Gedeputeerde Staten voornoemd, op Donderdag den 9den September 1852.

VAN LIMBURG STIRUM.

Ter ordonnantie van dezelven,

ALBERDA.

AANGIFTE VOOR DE KERMIS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* verwittigen degenen, die op de aanstaande **HERFSTKERMIS** eene **PLAATS** verlangen voor eene **HOUTEN** of **LINNEN KRAAM**, eene **OVERDEKTE** of **ONOVERDEKTE TAFEL** of **STAL**, of op den **OPEN GROND**, dat zij zich moeten aangeven bij den MARKTMEESTER, die daartoe zitting zal houden op MAANDAG den 20sten September 1852, ter STADS SECRETARIJ in het Raadhuis alhier, des voormiddags van negen tot twaalf uur en des namiddags van drie tot vijf uur; — bij welke aangifte het STEDE- en WAAKGELD terstond zal moeten worden voldaan; — voorts, dat, ingevolge art. 3 van het Reglement op het houden der Kermissen te *Groningen*, gepubliceerd den 9den Januarij 1840, tot de LOTING **niet** zullen worden toegelaten:

1) Degenen, die verzuimd hebben bovengemelde AANGIFTE te doen;

2) Degenen, die het verschuldigde STEDE- en WAAKGELD niet dadelijk bij de aangifte ter bekoming eener STANDPLAATS hebben betaald; — en eindelijk, dat het, ingevolge art. 37 van het gemelde reglement, niet dan in bijzondere gevallen, doch nimmer na het inluiden der Kermis, door Burgemeester en Wethouders vergund mag worden op de Kermis voor te staan aan iemand, die aan de LOTING *geen* deel genomen heeft.

Wijders wordt ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat, overeenkomstig art. 30 der wet van den 21sten Mei 1819 (*Staatsblad* no. 34), de Marktmeester op de Markt geen Patentpligtige ter uitoefening van zijn handel of bedrijf, hetzij met of zonder Loodsen, Tenten, Kramen of Stallen zal mogen toelaten, tenzij hem Marktmeester gebleken zij dat deze daartoe van een Patent is voorzien.

GRONINGEN, 8 September 1852.

Burgemeester en Wethouders: VAN IMHOFF.

De Secretaris: HORA SICCAMA.

RAADSVERGADERING.

Woensdag den 15den September 1852, des middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

PORTUGAL.

Portugal is weder in rep en roer. De maarschalk *Saldanha* was door een opstand eerste minister geworden, en had nieuwe Cortès bijeengeroepen. Deze nu toonden zich vrij moedwillig tegen hem en praatten meer, dan zij wel besloten, zoodat *Saldanha* ontevreden werd en de Cortès wegzond met de boodschap, dat zij niet behoefden terug te komen; hij zoude andere Cortès oproepen; kortom, hij maakte het juist zoo als zijn voorganger *Costa Cabral*, dien hij voor een tiran, voor een vijand der volksvrijheden uitgescholden en verdreven had. — Thans meenen sommigen zelfs te weten, dat hij zich met dezen tracht te verbinden, om zich zoodoende op zijnen zetel te handhaven. Reeds moet er te Valencia een opstand zijn uitgebarsten, waarbij geroepen werd: „*Dood aan den oude!*" (*Saldanha*). *Saldanha* schijnt ook de Engelschen te vriend te willen houden, daar hij eigendunkelijk de inkomende regten verminderd heeft. Doch dit behaagt den Portugezen niet, die zeggen, de waarde van Engelands vriendschap te kennen bij ondervinding. — Zoo zal dan vermoedelijk Portugal weder het schouwspel van beroering worden. Het koninklijk gezag zweeft inmiddels heen en weer tusschen de elkaar bestrijdende partijen.

De Portugesche kabinets-president zal alzoo voortaan de politiek blijven huldigen, die hij tot nu volgde, doch haar eene meer vaste houding doen aannemen. Terwijl men te Lissabon daarover sprak, verscheen er op de Taag een Engelsch eskader van 6 a 8 schepen.

(„Men kan, — zegt iemand, — nergens luide keuvelen over de staatkunde, of in een wenk ziet de Engelsche vlag uit de hoogte op de sprekers neder. Zij is overal bij de hand en bepaalt zich des noods niet bij eene parade-vertooning. Die haar kommandeert, weet wat hij doen moet en volbrengt het ook en deed hij meer dan voorzigtig was, hoewel altijd tot vermeerdering van Engelands magt en gezag, dan is zijne ergste straf een ander, doch beter kommandoof eene betrekking, die hem voordeeliger is."

Volgens de Spaansche *Diario* zou de tegenwoordigheid der Britsche vloot voor Lissabon daar aanleiding geven tot veel ongerustheid.)

ITALIE.

Een brief uit Rome meldt, dat sedert eenige dagen weder oproerige brochures in groote menigte verspreid worden, hetgeen op nieuw het naauwlettend onderzoek der sbirren, alsmede huiszoekingen en arrestatiën (den 26sten Aug. 23 personen en den 27sten nagenoeg even zoo vele) heeft ten gevolge gehad. In Ravenna heeft andermaal een staatkundige moord plaats gehad; de luitenant *Bonnesi* werd door een dolksteek van eene onbekende hand om het leven gebragt.

— Het officiële dagblad van Savoye deelt treurige berigten mede, omtrent de rekruten van het Pauselijk leger. De fatsoenlijkste vergenoegen zich thans te deserteren, maar velen hebben het bedrijf van bandieten bij de hand genomen en plunderen diligences tusschen Civita Vecchia en Rome.

DUITSCHLAND.

Weldra zal, naar 't schijnt, de sekte der Duitsch-Katholijken slechts in de herinnering meer bestaan. De gebeurtenissen van 1848 hebben de apostelen dier leer overal verspreid, en de bevelschriften der politie, waarbij de vergaderingen der sectarissen zijn verboden, hebben 't overige gedaan. Bijna alle Duitsch Katholijken worden thans Protestantsch. Den 30sten Aug. is de geheele gemeente van Bromberg met haren pastoor aan 't hoofd, tot het Protestantisme overgegaan.

— De provinciale Landdagen in Pruissen komen thans weder bijeen, en wel in den vorm als voor 1848. Naar men verneemt, zijn de voorbereidende werkzaamheden, welke vereischt zouden worden, om een ontwerp ter herziening van de provinciale verordeningen aan het oordeel dezer vergaderingen te kunnen onderwerpen, nog niet ver genoeg gevorderd, om reeds in den loop van dit jaar daartoe te kunnen overgaan.

— Een fabrikant van valsche passen, die zijn bedrijf in eene der havensteden met succes uitoefende, is dezer dagen gevankelijk te Berlijn binnengebragt. Men vond 30 valsche stempels van verschillende regeringen in zijn bezit.

— L.l. Zaturdag werd te Berlijn het vonnis uitgesproken in de zaak van den kleermaker *Frans Tomatscheck*, uit Koppenhage; *Anton Tomatscheck*, kleermaker, en *Kunze*, chirurgijn, laatstgenoemden alhier woonachtig. Men zal zich nog wel herinneren, dat eerstgenoemde het gerucht had weten te verbreiden van zijnen dood, en dat daarop aan eene kist met steenen de eer eener begrafenis te beurt viel, terwijl de gewaande doode intusschen in het bezit wist te geraken van 2 premiën van levensverzekering-maatschappijen, te Koppenhage en Londen, ad 1000 rijksbanko-daalders en 1000 £ respectivelijk. Hij werd in dit bedrog door de beide medebeschuldigden geholpen. Zij zijn thans alle drie schuldig verklaard en veroordeeld ieder tot eene boete van 15,583 th. 10 sgr., of bij [illegible] de gebroeders [illegible] tot 3 en 3 jaren en de chirurgijn tot twee jaren dwangarbeid.

— Volgens de *Berlijnsche Ztg.*, zou de slechting der vesting Rendsburg den 17den dezer beginnen.

— Het te Frankfort gevestigde Turn-gezelschap zal den 12den dezer eene openbare voorstelling geven, waarbij ook *oefeningen in het blusschen van brand en in het redden van menschen* zullen plaats hebben, en alzoo blijken zullen gegeven worden van de *voor de maatschappij nuttige toepassing der gymnastiek.*

— In Wurtemberg worden al de altaarsieraden, misgewaden, kruisen, missalen, kandelaren, biechtstoelen, enz. enz., toebehoorende aan het klooster Rottenburg, ten voordeele der schatkist verkocht.

— In eene Pruissische stad is eene dame van meineed aangeklaagd, omdat zij in een getuigenverhoor haren ouderdom twaalf jaren te jong had opgegeven.

— Een besluit van den minister van financiën van Oostenrijk bevat bepalingen nopens de pensioenen van weduwen en weezen van ambtenaren, welke als zelfmoordenaars gestorven zijn. Hun worden pensioenen ontzegd en wel op grond, dat de zelfmoord als eene vrijwillige daad van ontslag uit de dienst moet beschouwd worden.

— De kardinaal-aartsbisschop van Praag heeft uit het ligchaam van den Heilige *Johannes v. Nepomuk* een tweetal ribben van de linkerzijde genomen, en dit kostbaar document naar Rome gezonden, waar men het verlangen er naar had te kennen gegeven.

Den 4den heeft te Inspruck de plegtigheid van het zalig verklaren van pater *Claver*, priester van de orde der Jezuïten, plaats gehad. Deze plegtigheid was tevens eene dankzegging aan den Allerhoogste voor de genade, welke God aan het genootschap der Jezuïten heeft doen wedervaren.

— Het Deensche stoomschip *Mercuur* is den 3den, van Koppenhage over Kiel, naar Engeland vertrokken, om daar den voor de groote Belt bestemden telegrafen-draad te gaan afhalen.

— In de *Zeit. für Norddeutschland* komt een berigt voor van de Hollandsche grenzen, waaruit men zou moeten opmaken, alsof Nederland op dit oogenblik bezig is zich geducht *te wapenen* tegen alle mogelijke eventualiteiten van de zijde van Frankrijk!!

Overigens vinden wij in Duitsche bladen allerlei uitboezemingen, — bij gelegenheid dat zij berigt geven van stappen, door den consul van Z. M. den zwarten keizer *Faustinus I* in Hamburg gedaan, ten einde vooreerst in Hamburg worde belet, dat men voortaan met Zijne Majesteit den spot drijve, — over de verstoordheid van den Franschen Prins-President op Nederland, ten gevolge en blijke waarvan hij zijn gezant heeft teruggeroepen, enz!!

Ook leest men er nog steeds, dat de Nederlandsche Regering onderzoek laat doen naar den eersten berigtgever, die het gerucht van dat terugroepen heeft doen ontstaan! — Het eene is, zoo als men thans weet, zoo min waar, als het andere.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 9 September.

De *Morning-Herald*, het orgaan van het behoudend Protestantsche ministerie van lord *Derby*, behelst in zijn nommer van den 7den dezer een artikel, waarin belangrijke wenken voorkomen omtrent de voornemens en de beduchtheden der ministers ten opzigte van Ierland. „De Romeinsche priesterraad — dit is de hoofdinhoud van het artikel — schijnt van oordeel te zijn, dat eindelijk de tijd gekomen is waarop zijne staatkunde in de Britsche eilanden geheel en zonder gevaar kan worden ontwikkeld, en dat het gansch noodeloos is eenige verdere poging te doen om haar te bedekken. De raadslieden van den bisschop van Rome schijnen zich in de overtuiging gebragt te hebben, dat zij sterk genoeg zijn om hunne afhangelingen in het kabinet van den souverein te dringen, om de uitvoerende magt des rijks door vrees gedwee te maken, om de nationale kerk [de Anglikaansche of staatskerk] omver te werpen en zich meester te maken van een *groot* deel van de magt des koningschaps en van de aan hetzelve voorbehouden begeving der ambten. Op welke wijze zij zoodanig eene magt zouden uitoefenen, is voor niemand een raadsel: de zoo onbekrompen en verlichte begrippen hunner voorname medestanders hier te lande zouden zich onder ons wijd en zijd doen gelden, en Brittanje zoude zoo na mogelijk gebragt worden tot het geluk, de vrijheid en de welvaart der onder Jezuïten- en priester-voogdij staande landen.

„Wij weten wel dat vele onzer lezers zullen lagchen om het denkbeeld alleen reeds van een ook maar tijdelijk overwigt hier te lande van zulke lieden en zulke beginselen. Dit is ook inderdaad eene onmogelijkheid; doch zóó komt het blijkbaar niet voor aan de eerzuchtige en drieste partij welke zich ter taak gesteld heeft onze instellingen en onze godsdienst aan te vallen, en er zijn helaas lieden van zoo groote zelfzucht en zoo weinig belangstelling in onze nationale sterkte en roem, dat zij met die partij de handen ineenslaan. Alzoo zal, alhoewel ten slotte beschaming en nederlaag hun deel zal zijn, een langdurige en heillooze strijd moeten worden gevoerd, tenzij men hun dadelijk het hoofd biede en hen snel overhoop werpe........."

— De dagbladen bevatten eenige bijzonderheden betreffende den heer *Neild*, die — zoo als reeds met een enkel woord is berigt — zijn onmetelijk vermogen aan H. M. de Koningin heeft vermaakt. Bij den dood zijns vaders erfde hij, ongeveer 30 jaren geleden, grondeigendommen ter waarde van nagenoeg 250.000 £ (3 millioen guldens), en tot op het oogenblik van zijn' dood had hij die som niet aangeraakt. Hij droeg gewoonlijk een' van metalen knoopen voorzienen blaauwen rok, dien hij zorg droeg nooit af te borstelen, uit vrees dat hij spoedig kaal zou worden.

Hij bezat aanzienlijke landgoederen in de graafschappen Kent en Bucks, en hij was altijd zeer verheugd wanneer hij eene uitnoodiging van zijne pachters ontving. Hij verzuimde dan ook nooit om er gebruik van te maken en bragt dikwijls eene geheele maand op zijne hoeven door, want hiermede bezuinigde hij natuurlijk veel. Zijn uiterlijk en zijne manieren deden dikwijls aan vreemdelingen denken dat hij in de grootste behoeftigheid verkeerde.

Een weinig tijds voor den aanleg der spoorwegen in Engeland keerde de heer *Neild* van een bezoek bij een' zijner pachters naar Londen terug, op welke terugreis de postwagen stil hield te Farningham. Alle reizigers, *Neild* alleen uitgezonderd, klommen uit den wagen om eenige ververschingen te gebruiken, en daar zij de afwezendheid van hunnen reisgezel opmerkten, en uit aanmerking, zijner afgesleten kleeding in den waan verkeerden dat hij een arme slokkert was, werden zij door medelijden bewogen, en bragten onderling eenig geld bijeen, dat zij den man toezonden met een glas grog. De heer *Neild* nam een en ander dankbaar aan. — Men kan wel honderd zulke voorbeelden opnoemen.

Eenige dagen voor zijn' dood, zeide de heer *Neild* tot een der beschikkers van zijn uitersten wil: „Ik heb een allerzonderlingst testament gemaakt; maar mijn geld en goed behoort mij toe, en ik heb er dus over beschikt zoo als ik gewild heb." En inderdaad, na eenige onbeduidende legaten, stelde hij tot zijne universeele erfgename aan Hare Majesteit Koningin *Victoria*, smeekende bij de Koningin, zijn vermogen te willen aannemen voor haar eigen gebruik en ten voordeele harer erfgenamen.

De thans met opgeloopen interesten vermeerderde som wordt begroot op meer dan 500,000 p. st. of zes millioen guldens. Sommigen stellen haar nog grooter. Gedurende vele jaren heeft de heer *Neild* zich naauwelijks de eerste noodwendigheden en gemakken des levens gegund, en hij laat bijna niets na aan de trouwe dienstmaagd, die 26 jaren zich bij dien vrek verveeld heeft.

Het is te denken dat Koningin *Victoria* een edelmoedig gebruik zal maken van de haar geworden schatten.

— Maandag namiddag begaf zich eene talrijke menigte naar de Cremorne tuinen, om den bekenden luchtreiziger *Poitevin* en zijne echtgenoot te zien opstijgen. Te half zes uur stapte hij en een ander heer in den ballon, terwijl mevrouw *Poitevin* in de parachute plaats nam en de ballon statig opsteeg. Eenigen tijd daarna werd de parachute van de ballon losgemaakt, en toen daalde mevrouw *Poitevin* langzaam en statig naar beneden, terwijl de menigte dit gevaarlijk bedrijf met angstvalligheid gadesloeg. Echter ging de parachute geregeld omlaag en mevrouw *Poitevin* kwam eindelijk onder luid gejuich behouden op den bodem neder.

Gelijk bekend is, voert deze Fransche luchtschipper het kunststuk uit om met een paard in de lucht te stijgen, dat met touwen aan den bol vast is, terwijl het met de voeten in de lucht zweeft. De vrouw van *Poitevin* is zelfs op eenen stier in de lucht geklommen, om het schaken van *Europa* door *Jupiter* voor te stellen. Daar men alhier dezelfde proeven heeft gedaan, heeft de secretaris der maatschappij tegen mishandeling der dieren eene klagt tegen den luchtschipper ingediend. Een veeartsenijkundige heeft voor den politieregter de getuigenis afgelegd, dat deze proef eene vreeselijke wreedheid omtrent het arme dier is.

De regtbank heeft de uitspraak verdaagd, en verklaard, dat het er minder op aan kwam te weten of het paard pijn gevoelde door de opstijging, dan wel de beslissing der vraag of het niet wreed is een dier in een' toestand te brengen waarin het onmagtig is, om door eigen en vrije inspanning van kracht aan de hem mogelijk bedreigende gevaren te ontkomen.

[Het luimig dagblad *Punch*, dat zulke roekelooze en tot niets nuttige kunsten teregt afkeurt, schreef dezer dagen: „Men had gezegd dat Vrijdag een der togtgenooten van den heer *Poitevin* den hals gebroken heeft. Dat gerucht is valsch. Het publiek heeft het genoegen van zoodanig schouwspel tot hiertoe moeten missen."]

— Men leest in het *Mining Journal*, dat zekere heer *D. S. Brown* vaartuigen van eene nieuwe constructie heeft uitgedacht, waarmede hij zich voorstelt de reis naar Amerika in 48 uren en in 15 dagen naar Indië, uit en t'huis, te kunnen doen.

Van den 10den. De bewerking van den Kohinoor is l.l. Dingsdag afgeloopen. Zoo onaanzienlijk als vroeger zijn voorkomen was, zoo schoon en schitterend is hij nu geworden. Voor Hoogstd. vertrek naar Schotland heeft H. M. de twee kleinere diamanten bezigtigd en hare bewondering te kennen gegeven over den luister, dien de nieuwe wijze van slijpen aan de edele steenen heeft geschonken. Bij de aflevering van den grooten steen uit de handen der tot de bewerking gebezigde kunstenaars, werd aan ieder hunner door den juwelier der kroon, den heer *Garrard*, een stuk zilver geschonken, versierd met een model van den Kohinoor in het midden, en voorzien van het volgende opschrift: Aangeboden door den heer *Garrard* aan de heeren *Fedder* en *Voorsanger*, ter herinnering aan het slijpen van den Kohinoor, begonnen den 16den Julij en geëindigd den 7den September 1852.

FRANKRIJK.

PARIJS, 9 September.

— Het voornaamste staatkundig nieuws, dat heden te melden is, bestaat in een besluit van den President, op voordragt van den minister van politie, tot geheele opheffing van het dagblad *le Corsaire*. Zoo als men weet, verscheen dit blad, nadat het gedurende een paar maanden geschorst was geweest, weder sedert 4 of 5 dagen. Dit is de eerste maal, dat het bewind gebruik maakt van het regt, dat het zich zelf gegeven heeft, om het verschijnen van dagbladen geheel te doen ophouden. De *Moniteur*, welke het besluit hiertoe bevat, geeft geene redenen op en het is ook niet regt duidelijk, wat tot dezen gestrengen maatregel heeft aanleiding gegeven.

Natuurlijk heeft deze gestrenge maatregel, waarvoor men slechts op onvoldoende wijze reden weet te geven, schrik verspreid onder de overige dagbladen, vooral bij die, welken een dergelijke maatregel boven het hoofd hangt.

De *Presse*, welke reeds twee waarschuwingen heeft ontvangen, loopt, zegt men, groot gevaar om insgelijks opgeheven te worden en ook het *J. d. Débats* is geenszins geheel veilig. Dezer dagen heeft het laatstgenoemde dagblad eene officieuse waarschuwing ontvangen bij gelegenheid van een artikel dat het bevatte over de financiën van den staat. Men heeft het den raad gegeven, voortaan voorzigtiger te zijn en zich slechts te bemoeijen met hetgeen tot zijne bevoegdheid behoort.

[Velen vermoeden, dat een in den *Corsaire* opgenomen staatkundig betoog, getiteld: „het glazen paleis" het misnoegen der bewindslieden heeft gaande gemaakt. Daarin werd gezegd, „dat zoodanig paleis *zeer geschikt is tot huisvesting van de Regering met al hare handelingen en daden en vooral met het geld der natie.*"]

Het gewigt van den minister van staat zal aanmerkelijk vermeerderen gedurende de reis van den President in het zuiden. De heer *Fould* zal alsdan eene belangrijke rol vervullen, want hij zal, gedurende de afwezigheid van het hoofd van den staat, met wien hij regtstreeks briefwisseling zal voeren, belast zijn met al de gewigtige zaken, die niet opzettelijk aan een van de ministeriële departementen zijn toevertrouwd. Hij is echter geheel gedekt door zijne verantwoordelijkheid tegenover den President. Men zegt echter, dat indien zich een onverwacht en gewigtig geval voordeed, de maarschalk *Jerôme* zal geraadpleegd worden.

— Het dagblad *l'Assemblée Nationale* behelst heden eenen brief van den markies *de Laroche Jacquelein*, welke, wegens de laatstelijk door dien staatsman aangenomene houding, de algemeene aandacht wel waardig is. Die brief is o. a. van den navolgenden inhoud:

.... „Ik heb de tegenwoordige regering volstrekt niet gewenscht, maar zij heeft de groote verdienste van ons te hebben gevrijwaard voor andere regeringen, die nog minder door mij worden verlangd; zij heeft de verdienste van haren grondslag te hebben gezocht in den nationalen wil, door een beroep te doen op alle welgezinde burgers, die op eene eerlijke en belanglooze wijze hunne diensten aan het land hebben gewijd, zonder te vorderen, dat zij tevens afstand zouden doen van hunne beginselen. Ik geloof niet, dat zij

zich vereerd zou hebben gevoeld door de ondersteuning van afvalligen.

„ Gij zult het met mij eens zijn, dat ik, zonder te treden in eene ontwikkeling der jammerlijke redenen, welke daarvoor bestaan, niet alleen het regt heb om mij voortaan te houden buiten de *staatkundige twisten*, maar dat ik daartoe zelfs verpligt ben. Voor 't overige weet ik niet, dat men mij ooit kan noodzaken, om mij als 't ware met kinderlijke onderwerping den toestand van eenen onmondige in mijn vaderland te laten welgevallen. Ik heb te veel bijval, te veel aanmoediging in mijn departement ondervonden, dan dat ik niet bij mijn gedrag zou volharden."

— In den *Moniteur* is eene circulaire opgenomen, welke door den minister van politie is gerigt aan de verschillende prefecten, en waarin de aandacht dier ambtenaren wordt gevestigd op den verkoop van sterke dranken. Onder anderen komt in die aanschrijving voor, dat de drankverkoopers, die bij gelegenheid van kermissen, marktdagen en plaatselijke feesten, hunne waar in de open lucht mogten willen uitstallen en aan den man brengen, van een verlof der administratieve overheid zullen moeten zijn voorzien. Volgens den minister van politie, strekt het bestaan van een groot aantal van zulke middelen om zich van sterken drank te voorzien tot het ontwikkelen der slechte hartstogten, en is het als eene uitgemaakte zaak te beschouwen, dat in den drankwinkel van den rondreizenden verkooper de bevorderaars van wanorde en regeringloosheid steeds eene uitmuntende gelegenheid hebben gevonden om eerlijke en werkzame arbeiders te bewegen ten einde zich aan geheime genootschappen aan te sluiten.

— De nieuwe Oostenrijksche leening van 80 millioen guldens is gesloten met het Parijssche huis de gebroeders *Rothschild*. Zij wordt uitgegeven in 5 pCts. tot den koers van 95 pCt., of in 4½ pCts. tot den koers van 48⅝ pCt. De leening moet afbetaald zijn binnen den tijd van een jaar.

— Van regeringswege is aan de bisschoppen kennis gegeven, dat van eenen op de begrooting van staatsuitgaven voor 1853 gebragten post gebruik zal worden gemaakt om honderd nieuwe bijkerken of kapellen op te rigten en aan honderd vijftig kappellaans de rijkstoelage van fr. 350 te verleenen.

— In 1833 werd er een krediet geopend van 1,260,000 fr., ten einde een' catalogus te vervaardigen van de nationale bibliotheek. In 1850 vroeg de commissie, belast met het onderzoek van het reeds verrigte werk, nog 12 jaren tijds en 48,000 fr. jaarlijks, terwijl voor het drukken van 500 exemplaren van dien catalogus (waarschijnlijk 60 à 70 deelen zullende tellen) 18 jaren tijds en nog 450,000 fr. worden geëischt.

— Men verzekert, dat het decreet, om het Panthéon voor de eeredienst weder geschikt te maken, is geteekend. Hiertoe zijn 900,000 fr. aangewezen.

Van den 11*den*. Er is heden hoegenaamd geen staatkundig nieuws te melden.

— Het blad *le Droit* verhaalt uitvoerig de geschiedenis van het ongeregelde en schandelijke leven van zekere gravin *Kinski*, voor acht dagen aangehouden, onder beschuldiging van kindermoord.

Die gravin, weduwe sedert verscheidene jaren, had eene overgroote fortuin, die zij in alle soorten van de ergste losbandigheden verkwistte.

Zij behoort tot eene vorstelijke familie van eenen grooten Duitschen staat, en een van hare nabestaanden, een voornaam staatsman, speelde gedurende lange jaren de voornaamste rol bij de meeste politieke gebeurtenissen.

(Die staatsman is eenvoudig prins *Metternich*, gedurende lange jaren eerste minister van den keizer van Oostenrijk.)

BELGIE.

BRUSSEL, 9 September.

Den 6den dezer is te Brussel weder eene openbare vergadering gehouden van belanghebbenden bij het boekdrukkersbedrijf, ten einde zich openlijk tegen de onlangs aangegane overeenkomst met Frankrijk en de daarbij vastgestelde wering van den nadruk te verklaren. Twaalf- tot vijftienhonderd drukkersknechten, letterzetters, boekbinders enz. waren aldaar vereenigd; doch men zag er slechts enkele uitgevers. Deze nemen weinig deel aan de openlijke tegenkanting tegen het verdrag; men zegt, dat de meesten hunner zich bepalen zullen tot eene petitie aan de Kamers om het verdrag niet zonder eenige wijzigingen of eenige vergoeding voor de daardoor benadeelde belangen aan te nemen.

— In Brussel bestond sints eenigen tijd een club die zich beijverde, om de dagbladen langs allerlei wegen *canards* te verkoopen, dat is, logenachtige berigten in handen te spelen. Meermalen hadden de leden 't genoegen een hardnekkigen pennestrijd te veroorzaken, en tot de koddigste quiproquos aanleiding te geven. Een der bladen, onlangs hun slagtoffer, heeft zich op zeer eigenaardige wijze doeltreffend gewroken, door op zekeren goeden morgen onder zijne advertentiën het doodberigt van den president der club, een zeer bekend *Lion*, te plaatsen, en bovendien onder 't nieuws zijne levensbeschrijving te geven, die hem voor eens en altijd tot een voorwerp van bespotting maakt.

— In de jongste zitting van den gemeenteraad van Brugge is rapport uitgebragt over de charters van *Karel II*, waarbij aan de inwoners van Brugge het visschersregt op de kusten van Engeland en Schotland werd geschonken. Men weet, dat het Engelsch gouvernement weigert, dit privilegie te erkennen. De Brugsche raad heeft beslist, dat de stad een proces tegen het Britsche gouvernement zal beginnen, om deszelfs privilegie te behouden.

— De *Indépendance Belge* deelt eenige berigten mede over de toepassing van het door den heer *Willems* te Hasselt aanbevolen middel tot behoeding van het rundvee tegen de longziekte. In België — zegt het blad — schijnen de veefokkers en veeweiders door den uitslag der genomen proeven ten volle van het doeltreffende der inenting overtuigd te zijn geworden. De uitkomst der proeven aan de Belgische rijks-veeartsenijschool te Cureghem is echter nog niet bekend geworden. De heer *Willems* is laatstelijk door deskundigen, die van wege de Pruissische, de Engelsche en de Fransche regering gezonden waren, over de aanwending van zijn middel geraadpleegd.

NEDERLAND.

Eerste Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 8*sten September.*

Bij de Eerste Kamer der Staten Generaal is in hare heden gehouden vergadering ingekomen eene missive van den heer *van Meurs van Hulsthorst*, waarbij deze zijn ontslag neemt als lid der Kamer. De Kamer heeft, onder andere stukken, ontvangen de navolgende door de Tweede Kamer ingezonden wets-ontwerpen, als:

een wets-ontwerp betreffende het achterstallig aandeel van Nederland in de Russische schuld in Holland; — een tot aanwijzing der ontheffingen ter zake van de directe belastingen enz.; — een tot verandering toepassing van het tarief op het artikel Eau des Carmes; — een tot regeling van den pligt der provincie om behoeftige gemeenten te hulp te komen; — een betreffende den waarborg en de belasting der gouden en zilveren werken; — een tot onteigening van perceelen voor den weg langs de nieuwe haven te Groningen, — en 29 wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zoo vele personen.

Voorts zijn nog ingekomen eenige adressen van belanghebbenden over de wet op den waarborg en de subsidiën voor behoeftige besturen, en eenige boekwerken.

Na de trekking der afdeelingen voor de nieuw ingegane maand hebben de leden zich in hunne sectiën vereenigd tot de keuze van hare voorzitters en ondervoorzitters.

Zitting van Zaturdag den 11*den September.*

In de zitting van heden, zijn voor de Russische schuldvordering tot rapporteurs benoemd de heeren *van Eysinga*, *v. Swinderen*, *Cost Jordens* en *van Rijckevorsel*; voor de wet op den waarborg: *Cremers*, *'t Hooft*, *Blankenheym* en *v. Roijen.*

Maandag te 1½ uur discussie over: 1) Onteigening van een perceel te Groningen; en 2) aanhangige naturalisatie-wetten.

Eindelijk zijn rapporten uitgebragt over petitiën bij de Kamer ingekomen, betrekkelijk den waarborg en de ondersteuning van behoeftige gemeenten.

'S GRAVENHAGE, 10 September.

Z. M. heeft, bij onderscheidene besluiten van den 8sten dezer, goedgevonden: 1) de generaals-majoor *P. R. Falter*, komm. van het pers. der artillerie; *H. G. Seelig*, gouv. der Kon. akademie voor de zee- en landmagt; *H. A. de Hart*, komm. der 4de brig. inf., belast met de waarneming van het prov. komm. van Gelderland, Utrecht en Overijssel; jhr. *J. T. Serraris*, komm. der 1ste brig. inf. belast met het opperbevelhebberschap van de vesting Maastricht en van de troepen in het Limburgsche, en *C. A. H. Goëtz*, komm. der 3de brig. inf., belast met de waarneming v prov. komm van Friesland, Groningen en Drenthe, op grond van langdurige dienst, krachtens de wet van den 28sten Augustus 1851, op pensioen te stellen en het bedrag daarvan te bepalen voor ieder op *f* 2400.

2) aan de biervorengenoemde generaals-majoor *Falter*, *Seelig*, *de Hart* en jhr. *Serraris* den rang van luit.-generaal toe te kennen, met bepaling, wat de twee eerstgemelden betreft, dat zij in de betrekking van lid van het comité van defensie worden gehandhaafd.

3) den rang van luit.-generaal te verleenen aan den generaal-majoor jhr. *J. T. van Spengler*, hoogstdeszelfs adjudant in buiteng. dienst en laatstelijk minister van oorlog; —

4) met wijziging in zooverre van het bepaalde bij de besluiten van den 19den Oct. 1843, en den 27sten Dec. 1851, vast te stellen, dat de bij den generalen staf en de bij den staf van het wapen der kavallerie uitgetrokken opperofficier zal zijn luitenant-generaal, of generaal-majoor, op een jaarlijksch traktement, in vredestijd, van *f* 5500, en in verband daarmede; —

5) te benoemen: bij den generalen staf, tot luit.-generaal den generaal-maj. *C.* baron *Nepveu*, chef van dien staf, hoogstdeszelfs adjudant in buiteng. dienst; bij den staf van het wapen der kavallerie, tot luit.-generaal den generaal-maj. *J. F.* graaf *Du Monceau*, komm. der brig. kav., hoogstdeszelfs adjudant in buiteng. dienst; bij den staf van het wapen der inf., tot generaal-majoor en kommandant der 1ste brig. inf., tevens belast met het opperbevelhebberschap der vesting Maastricht en der troepen in het Limburgsche en met de functiën van prov. komm. aldaar, voor zooveel de werkzaamheden der nat. militie betreft, den kol. *S. T. A. Hubar*, thans komm. het 3de reg. inf.; tot generaal-majoor en comm. van de 3de brig. inf., tevens belast met functiën van prov. komm. van Friesland, Groningen en Drenthe, den kol. *H. F. K. Duijcker*, thans komm. van het reg. gren. en jagers, hoogstdeszelfs adjud. in buiteng. dienst; tot generaal-majoor en komm. van de 4de brig. inf., tevens belast met de functiën van prov. komm. van Gelderland, Utrecht en Overijssel, den kol. *L. J. de Petit*, van den gen. staf.

Bij den staf van het wapen der artillerie: tot luit.-generaal, inspecteur van het wapen, den gen. maj. *M. H. Steenberghe*, thans dir. der 1ste art.-dir., belast met de functiën van dir. van 's Rijks gieterij van metalen geschut; tot generaal-majoor en directeur der 1ste art.-dir., belast met de functiën van dir. van 's Rijks gieterij van metalen geschut, den kol. *W. F. Heijndenreich*, komm. van het 2de reg. vesting-artill.; tot generaal-majoor en gouverneur van de Kon. Akademie voor de Zee- en Landmagt, den kol. jhr. *J. K.* ridder *van Rappard*, komm. van het reg. veld-artillerie.

— De geruchten van den dag brengen mede, dat de minister *van Sonsbeeck* meer bepaald besloten zou hebben, binnen kort zijn ontslag te vragen. Spoedig zal blijken wat hiervan is, ofschoon het voornemen van Z. Exc., zelfs het uitgedrukte voornemen in dien geest, geene nieuwigheid is.

— De ontwerpen nopens de staatsbegrooting voor 1853 zijn bereids in gereedheid en zullen met de daartoe behoorende staten, memoriën op verdere bescheiden, ingevolge de grondwettelijke voorschriften, spoedig na de opening der Kamers, door den minister van financiën aan de vertegenwoordiging worden aangeboden.

— Door de leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal zal aanstaanden Woensdag op het groot stedelijk badhuis te Scheveningen een diner aan hunnen voorzitter worden aangeboden.

— Op den 6den dezer is de Mijdrechtsche droogmakerij, volgens den catalogus groot 900 bunders, gekocht door den heer *A. Mijnlieff*, *Fz.*, steenbakker te Kortenoord, onder Nieuwerkerk aan den IJssel, voor *f* 203,000.

— Men leest in de Parijzer *Patrie* (een half officiëel orgaan der regering):

„ Het vertrek van den heer *d'André*, Fransch gezant bij het Nederl. hof, die den Haag den 4den September verlaten heeft, na in eene afscheids-audiëntie door den Koning der Nederlanden ontvangen te zijn, geeft stof tot de meest tegenstrijdige uitleggingen.

„ Op het berigt van twee Hollandsche dagbladen hebben eenige Fransche bladen zich gehaast aan te kondigen, dat onze gevolmagtigde minister teruggeroepen was, ten gevolge van de weigering der Nederl. Kamers, om de overeenkomst goed te keuren, die betreffende den letterkundigen eigendom met Frankrijk was gesloten. Men heeft er zelfs bijgevoegd, dat de Nederl. regering den gen. baron *Fagel*, haren gezant te Parijs, zou terug roepen.

„ Wij zijn in staat, om de openbare meening aangaande al die geruchten gerust te stellen.

„ De heer *d'André* is slechts in Frankrijk gekomen, om in den schoot zijner familie een verlof van drie maanden te genieten, dat hem is verleend.

„ De baron *Fagel*, Nederl. gezant, denkt er geenszins aan zijn post te Parijs te verlaten. Trouwens, er bestaat in de betrekkingen tusschen Frankrijk en Nederland niets, wat op dit oogenblik het terugroepen van dezen gevolmagtigden zou noodzakelijk maken.

„ Zoo beriggtte men voor eenigen tijd even voorbarig de aftreding van den baron *Fagel*, die aan den Koning der Nederlanden verlof had gevraagd, tot het ambtelooze leven te mogen terugkeeren, uit hoofde van zijne hoog geklommen jaren. Doch Z. M. *Willem III*, die de bekwaamheid van dien staatsman op hoogen prijs stelt, heeft zich niet van zijne uitstekende diensten willen berooven."

[De *Nieuwe Rott. Cour.* verklaart *uit zekere bron te weten*, „ dat de Fransche gezant bij ons gouvernement slechts een congé van een paar maanden heeft genomen, en dat noch door hem, noch door het Fransche gouvernement de minste schijn aan dat congé is gegeven, als of het in verband tot de weigering der goedkeuring van het traktaat zoude staan."]

— Gisteren is alhier uit Parijs gearriveerd de heer *J. P.* baron *van Aerssen Beijeren van Voshol*, secretaris van legatie bij het Nederlandsch gezantschap te Parijs. Onmiddellijk na aankomst heeft hij zich naar het ministerie van buitenlandsche zaken begeven.

— De baron *von Wedell*, luit.-generaal en militaire gouverneur van Belgisch Luxemburg, is met zijn' adjudant en gevolg in deze residentie aangekomen en aan het hotel de Oude Doelen afgestapt. Zijne komst staat in verband met den aanleg van eenen spoorweg in Luxemburg, weswege hij met de regeringen van Nederland en België in onderhandeling zal treden.

Van den 12*den*. Men verzekert, dat het zitting-jaar der Staten Generaal 1851—1852, Zaturdag den 18den dezer, namens den Koning, door den minister van binnenlandsche zaken zal worden gesloten, terwijl, ingevolge het grondwettelijk voorschrift, op Maandag den 20sten dezer de vergadering der Staten-Generaal, zitting-jaar 1852—1853, door den Koning zal worden geopend.

— Bij Koninklijk besluit van den 31sten Augustus l.l., is aan jhr. mr. *J. T. A. Nedermeijer*, ridder *van Rosenthal*, voormalig minister van justitie, een pensioen verleend van *f* 3678.

— Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, zijn onderscheidene hoofd- en verdere officieren van het wapen der artillerie op pensioen gesteld, — en bij een ander besluit. van dien dag onderscheidene benoemingen gedaan bij dat wapen

AMSTERDAM, 11 September.

Men verneemt, dat het Rijk ongezind is, om de commissie voor de nationale nijverheids tentoonstelling te Arnhem te gemoet te komen in de kosten van het vervaardigen van medailles en getuigschriften voor de inzenders van de bekrooning waardig gekeurde voorwerpen, doch er niets tegen heeft, zoo die kosten uit de opbrengst der tentoonstelling worden gevonden, en alsdan zou willen medewerken tot het benoemen eener commissie van beoordeelaars.

— Den 2den is bij een hevig onweder de bliksem geslagen in den toren en kerk der Protestantsche gemeente te Engelen bij 's Hertogenbosch; de toren werd verbrijzeld, aan het orgel groote schade toegebragt en de bijbel van den predikstoel geslagen. — Te Maastricht sloeg den 5den de bliksem in de St. Janskerk der Hervormden, juist toen ds *Laatsman* de namiddag-godsdienstoefening bestuurde. De bliksem is langs de klokken gegaan, heeft een' zwaren eiken balk in tweeën gespleten, een aantal leijen en een paar groote stukken mergelsteen naar beneden geworpen.

BREDA, 8 September.

Bij Zr. Ms. besluit van den 24sten Augustus l.l. is (zoo als reeds is gemeld) voor de militaire akademie alhier een nieuw reglement vastgesteld, en tevens aan die inrigting den naam gegeven van „ *Koninklijke Akademie voor zee- en landmagt*."

Met den 1sten September is het nieuwe studie-jaar der akademie aangevangen.

Het getal der kweekelingen aan de akademie bedraagt thans 270, waarvan 199 voor de land- en 71 voor de zeemagt, zijnde er 64 nieuwe kweekelingen voor de verschillende wapens te lande en 25 voor de marine bijgekomen.

— Naar men van goederhand verneemt, is dezen morgen de telegraafdraad door het Hollandsche Diep gelegd. In ruim een half uur tijds was hij ten voorspoedigste overgebragt met een daartoe gehuurde stoomboot: Men mag dus binnen weinig weken het tot stand brengen te gemoet zien der telegrafische communicatie tusschen Nederland en België.

RAAMSDONK, 8 September.

Het was voor den heer *J. J. Verkuijl*, onderwijzer alhier, voorzeker eene aangename verrassing, dezer dagen van den Prins-President der Fransche republiek eenige in de warmste dankbetuigingen gestelde regelen te ontvangen, in antwoord op een dichtstuk, door hem onlangs aan den President opgezonden. In dit antwoord straalt de hartelijkste belangstelling door *voor een land waaraan hij*, zoo als de President zich uitdrukt, *door zoo vele banden en herinneringen gehecht is.*

VLISSINGEN, 8 September.

Heden morgen is ter reede dezer stad gearriveerd het Pruissische fregat *Eckernförde*, gekommandeerd door den kapitein ter zee *Sundewall*, hebbende aan boord den kommodore *Schröder*, welke bodem op 's rijks werf alhier moet gekoperd worden. Het is een flink fregat van 44 stukken en ruim 300 koppen; opmerking trekt het stille en geregelde werken der bemanning.

DORDRECHT, 10 September.

Eergisteren morgen is alhier in de rivier tusschen deze stad en Zwijndrecht de draad voor den electro-magnetischen telegraaf gelegd.

LEEUWARDEN, 9 September.

Naar aanleiding van het gewijzigd reglement tot voorkoming der verspreiding van de besmettelijke longziekte onder het rundvee in deze provincie, is weder last gegeven tot het dooden van 19 runderen, welke door die ziekte waren aangetast, makende sedert de inwerkingtreding van de betrekkelijke reglementaire verordeningen (17*den December* 1849) een totaal van 5370 runderen.

ASSEN, 11 September.

Men verneemt, dat door de hoofdcommissie tot de zaken der Israëlieten te 's Hage bij de Regering op nieuw pogingen zijn aangewend, om de Israël. gemeenten in dit gewest tot een zelfstandig sijnagogaal ressort te verheffen, doch dat die pogingen *evenmin* als vroeger gelukt zijn. — Men vooronderstelt, dat de Hooge Regering deze aangelegenheid in *statu quo* wil laten, tot dat de reorganisatie van het Israël. kerkgenootschap in Nederland voltooid zij.

— Een getuige, gisteren voor de arrondissements-regtbank alhier verschenen, verklaarde broeder en vader van de beklaagde te zijn. „ Hij het de vrouw, en ik heb de moêr," zei de man.

MEPPEL, 7 September.

De raad alhier heeft heden als bezuinigings-maatregel het besluit genomen, de van stadswege bezoldigde nachtwacht op te heffen, ten einde de burgerij in de gelegenheid te stellen, om zelve des nachts regtstreeks tot de veiligheid der stad mede te werken.

GRONINGEN, 13 September.

Aanstaanden Woensdag, den 15den dezer, zullen van hier met onbepaald verlof naar hunne haardsteden vertrekken de miliciens behoorende tot de ligting van 1851, die gedurende den tijd van vier maanden alhier bij het 1ste bataljon van het 3de regement en bij het depôt-bataljon van het 8ste regement infanterie in den wapenhandel geoefend zijn. Het grootste gedeelte dezer jongelingen behoort in Vriesland, het andere in de provincie Drenthe en een klein gedeelte in deze provincie te huis.

Den 16den en den 18den dezer zullen ten zelfden einde alhier arriveren 180 miliciens, in deze stad en provincie te huis behoorende.

— Door de regtbank te *Appingedam* is dezer dagen tegen zekeren JAN BROUWER, van beroep kleermaker, wonende te Warffum, ter zake van onderscheidene diefstallen, bevel van gevangenneming verleend. — Genoemde persoon werd in den namiddag van gisteren door de agenten van politie alhier gearresteerd, en is heden morgen onder behoorlijk geleide naar Appingedam getransporteerd.

— Zaturdag morgen l.l. werd alhier op eene plegtige wijze ter aarde besteld het stoffelijk overschot van den heer N. DE MULDER, in leven logementhouder alhier, en sedert meer dan 20 jaren voogd van het R.-Katholijk armenhuis te dezer stede. De voogden, benevens alle weezen van genoemd gesticht, hadden zich naar de begraafplaats begeven en schaarden zich bij aankomst van het lijk achter hetzelve, om den overledene naar zijne laatste rustplaats te begeleiden, en hem alzoo op die wijze de verdiende eer te bewijzen.

— Het *Provinciaal Blad van Groningen*, no. 129, bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 9den September 1852, no. 3, houdende mededeeling van de door Z. M. verleende vrijstelling van briefport, voor de briefwisseling tusschen de bataillons-kommandanten der rustende schutterijen en de hoofden van de besturen der gemeenten, uit welker bevolking het bataillon is zamengesteld, enz.

Het Blad no. 130 bevat eene notificatie van Gedeputeerde Staten, d.d. 9den September 1852, no. 52, houdende mededeeling van het ter goedkeuring aangeboden besluit van den raad der gemeente Uithuizermeeden, om binnen die gemeente eene voor- en najaarsveemarkt op te rigten voor paarden, runderen, schapen en varkens, te houden de voorjaarsmarkt de tweede Donderdag in de maand Mei, en de najaarsmarkt de voorlaatste Vrijdag in de maand November ieder jaar.

Het Blad no. 131 bevat eene circulaire van den Staatsraad, Commissaris des Konings, d.d. 10den September 1852, no. 6a, houdende nadere bepalingen nopens de afgifte van buitenlandsche passen.

— Bij de verkiezing van één lid voor den raad der gemeente *Delfzijl*, op den 9den dezer, in de plaats van den heer S. S. NIJHOFF, te Oterdum, welke als zoodanig had bedankt, vielen 34 stemmen den heer H. J. BOLHUIS, te Delfzijl, en 20 stemmen den heer E. J. GROEN, te Weiwerd, ten deel, terwijl de overige stemmen waren verdeeld, en alzoo de heer H. J. BOLHUIS is verkozen.

— Als een voorbeeld van eene zeldzame achterblijvende nakomelingschap kunnen wij wijzen op die van den heer H. SANDERS, te Veendam, den 10den dezer overleden, in den ouderdom van 82 jaren, nalatende 9 kinderen, 9 aangehuwde kinderen, 53 kleinkinderen en 2 achter-kleinkinderen. Van genoemden overledene zijn nog zeven broeders en zusters in leven, waarvan de oudste 87 jaren telt.

— Men schrijt uit *Veendam*: „ In het zuidelijke gedeelte dezer provincie wordt thans een sterke handel gedreven in geld. Bijna niet dan Hannoversche munt is daar in omloop. De gegoede stand doet daarmede zijn voordeel, doch de geringere volksklasse lijdt hierdoor de schade. Koopman en landbouwer gaan naar het naburige Munsterland, verruilen bij de aldaar wonende menschen het Hollandsche- tegen het Munstersche geld met eene winst van 4 à 5 pCt. ten 100. Met dit Hannoversche geld betaalt de boer zijnen arbeider en zoo heeft hij dan, naar zijne meening op eene eerlijke wijs, 5 cent op den gulden verdiend. Maar komt nu de arbeider met zijn zuur verdiend loon bij den koopman, dan moet hij 4 à 5 pCt korting ondergaan. Kan de koopman aan hen, die b.v. met een' nieuwen Hollandschen rijksdaalder in zijnen winkel komen, en voor 10 cent iets koopen, het geld, dat zij van hem moeten terug hebben, in Hannoversch of zoogenoemd mosselgeld teruggeven, hij zal het niet laten, en zijne winst is 10 pCt."

— Dezer dagen is de vrouw van W. H. BROUWER, te *Vledder*, gemeente *Vlagtwedde*, bevallen van drie wélgeschapene kinderen, zijnde twee zoons en eene dochter. Kraamvrouw en kinderen bevinden zich welvarende, doch in armoedige omstandigheden.

— Als eene bijzonderheid mag worden aangemerkt, dat bij J. P. GELLING, landbouwer te *Stobben*, gemeente *Vlagtwedde*, eene koe is bevallen van 4 kalveren, waarvan drie welgeschapen, doch het vierde wanschapen.

— Men berigt van *Ter Apel*, dat aldaar dezer dagen onderscheidene stoute diefstallen hebben plaats gehad.

— Men schrijft aan *de Stem* uit Uithuizen: „ De Heere zendt ons een nieuw oordeel onder het kleinvee, namelijk, eene ziekte onder de schapen, welke pokken worden genoemd en waarvan slechts weinigen herstellen."

— In den namiddag van den 8sten dezer is er brand ont-

taan in eene arbeiderswoning, staande nabij het dorp *Lopperum*, en door twee huisgezinnen bewoond, welke brand, daar de behuizing met stroo gedekt was, spoedig toenam, zoodat het gebouw binnen korten tijd bijna geheel is uitgebrand en weinig huisraad is gered. Men vermoedt, dat de brand in den schoorsteen is ontstaan. Het huis was voor brandschade verzekerd.

— Den 9den September ontstond er brand op de veenplaats no. 19, noordzijde in de *Drouwendermarkt*, onder *Nieuw-Buinen*, welke, door dat alles zoo droog was en een sterke en aanhoudende oostewind heerschte, zich spoedig op de 12 aanvolgende plaatsen verspreidde, waardoor c. 300 dagwerk beste harde en andere turf eene prooi der vlammen is geworden. Gelukkig dat de toen volgende plaatsen nog niet zoo ver waren aangelegd, dat daar achterop turf stond, wijl dan de gevolgen verschrikkelijk hadden kunnen zijn, maar zich nu in het ruwe en onbesneden veen zich verbreidde en zoo ver is gekomen aan turf staande in de markte van Gasselter Nieveen, waardoor op 5 plaatsen c. 15 dagwerk turf is verbrand. Den volgenden morgen was men den brand in den turf gelukkig meester; ofschoon nog in het veen aanwezig, zoo hoopte men, dat door de bemoeijingen van den edel achtb. heer burgemeester der gemeente Gasselte en zijne mede-ingezetenen en door verandering van wind en weder, de ramp zich niet verder zou uitstrekken.

(Voor eenige duizenden guldens turf moeten in rook en asch verteerd zijn. Zoo sprak men, dat o. a. de burgemeester MEURSING van Eekst minstens *f* 1200 schade had. De oorzaak is niet met zekerheid bekend.)

— Den 8sten dezer ontstond er ook brand in het veen van *Steenwijksmoer*; men zegt door dat twee kinderen een vuur op het drooge veen aanlegden; eene massa turf moet eene prooi der vlammen zijn geworden.

— Op Dingsdag den 7den dezer heeft zich in de gemeente *Hoogeveen* eene afdeeling van het Nederlandsch Bijbelgenootschap gevestigd, waarbij ds. JONQUIÈRE als voorzitter, de heer J. WITSENBORG als penningmeester en ds. H. R. DE HOLL als secretaris benoemd zijn: — aanvankelijk bestaat de afdeeling uit tien leden.

— Men berigt ons uit *Veenhuizen*, den 10den September: „De dag van gisteren was een ware feestdag, vol vreugde en genot voor de bewoners van het weezengesticht der maatschappij van weldadigheid; het was namelijk kermis voor de kinderen. Meer dan duizend in getal, trok de jeugdige bevolking des morgens te negen uur geregeld, twee aan twee, in haar zondagspak gekleed, voorafgegaan door muzijk en begeleid door het schoonste weder, vrolijk de poort van het gesticht uit, naar een daartegenoverliggend stuk groenland, dat beset was met verscheidene kramen, waarin allerlei voor hen geschikte zaken te koop gesteld waren. In het midden van het veld stond eene sierlijke open tent, waarboven eene Hollandsche vlag vrolijk wapperde, en voor welke eene baan was afgezet, op welke, in den loop van den dag, eenige volksvermakelijkheden zouden plaats hebben. De vreugde was op aller gelaat te lezen, groot en klein vermaakte de kinderen zich, op hunne wijze, met zingen, dansen en koopen van speelgoed en versnaperingen, waartoe ook de kleinen, die nog geene verdiensten hebben, door de directie in staat waren gesteld, daar zij allen eenige centen op zak hadden gekregen. Des namiddags klommen de vlugsten der knapen in een' vrij hoogen mastboom en behaalden veertien van hen prijzen, bestaande in tabaksdoozen, pijpen, beurzen enz., anderen weder verdienden die door hardloopen, maar inzonderheid vermakelijk was het schouwspel, toen eenige meisjes in linnen zakken gebonden om prijzen liepen en soms allerkoddigst door elkander vielen.

„Onder deze vreugdebedrijven werd bij afwisseling, telkens eene goede muzijk gehoord, uitgevoerd door jongens, die tot het gesticht behooren. Tot den avond toe waren alle kinderen gepast vrolijk, en velen, die ook van elders gekomen waren om dit kinderfeest bij te wonen, verheugden zich over het groote genoegen, dat deze kinderen mogten smaken, en bragten regtmatige hulde aan de directie van het gesticht voor hare goede zorgen en de gepaste maatregelen, die genomen waren om elke stoornis der vreugde voor te komen."

— Directeuren der te Rotterdam gevestigde Zuid-Hollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen hebben in hunne vergadering van den 11den dezer besloten, te doen uitreiken de *Groote Zilveren Medaille* en *loffelijk getuigschrift*, aan R. R. TUNTELER, voerende het Nederlandsche koffschip *Geertruida*, te huis behoorende te *Zuidbroek*, als hebbende op den 4den Januarij l.l., in de Baai van Biscaye, een gedeelte der passagiers en equipage, te zamen vijfentwintig personen, die zich reeds in twee booten bevonden, van de verbrande Engelsche stoomboot *Amazon*, gered, en hen in hunnen deerniswaardigen toestand allermenschlievendst verpleegd en te Brest aan wal gebragt.

— De kamer van koophandel en fabrijken te *Goor* heeft besloten, bij eerbiedig adres de belangen dier plaats bij Z. M. den Koning voor te staan met betrekking tot de gewenschte spoorwegliniën door Overijssel; en daarbij de door de kamer te Deventer en Enschede aangegevene rigting van de grenzen langs Enschede, Goor, Deventer naar Arnhem of Veenendaal aan te bevelen.

— In vier maanden tijds, van Maart tot Junij l.l., zijn van Deventer naar Amsterdam gezonden 500 korven met eijeren, die alleen aan vracht *f* 1000 voor het beurtveer van Deventer op de hoofdstad opleverden.

Maandag l.l. werd de tentoonstelling der schilderijen, bestemd tot de verloting onder de inteekenaren op de *Kunstkronijk*, in het *Odéon* te Amsterdam geopend, en wij hebben reeds met genoegen geruimen tijd aldaar doorgebragt. Eene verzameling van 100 schilderijen, van kunstenaars van algemeen erkende verdiensten en daaronder van hoogst ervaren meesters, is natuurlijk van zeer groot gewigt voor hem, die prijs stelt op de schoone kunsten en op hare bevordering en uitbreiding in ons land. Dat dit laatste een der oogmerken is van den heer *K. Fuhri*, te 's Hage, die, als uitgever der *Kunstkronijk*, ook gepast zijne belangen weet te verbinden met die der deelhebbers en evenzeer met die der kunst en kunstenaren, blijkt ten duidelijkste uit den aankoop van zooveel kostbare kunstwerken, waardoor de verloting bij den 13den jaargang van het gunstig bekende maandwerk, die bij alle vorige jaargangen verre overtreft. Wij wenschen den uitgever steeds denzelfden goeden uitslag zijner onderneming toe, en vertrouwen dat de tentoonstelling in deze stad en te 's Hage, het getal der inteekenaren niet weinig zal vermeerderen. (*Amst. Cour.*)

— Van alle Belgische provinciën wordt in Vlaanderen de meeste jenever gestookt, is het onderwijs het meest achterlijk, zijn de misdaden het menigvuldigst, de armoede het ergst en de sterfte het grootst.

— Blijkens een van Zr. Ms. consul-generaal te Bergen in Noorwegen, onder dagteekening van den 2den Sept. j.l., ontvangen berigt, was die haven sedert het begin van dit jaar tot op genoemd tijdstip door 56 Nederl. schepen bezocht geworden. De verscheping van stokvisch voor de Nederlanden was niet onbelangrijk; men betaalde voor Hollandsche sorteering 87 s. per waag; bruine levertraan gold spd. 15 per ton. Naar de Middellandsche zee werd minder dan in de vorige jaren afgezonden, en dewijl de haring bijna opgeruimd was, zijn derwaarts geene vrachten meer te bekomen.

(*Ingezonden.*)

In uw veelgelezen *Dagblad voor de Stad en Provincie Groningen* van Vrijdag den 27sten Aug. l.l., no. 69, mij een weinig laat ter hand gesteld, is een *uittreksel* uit eenen brief van B. F. KLEINENBERG geplaatst, als onderwijzer naar de Kaap de Goede Hoop vertrokken, waarop ik, uit hoofde van familiebetrekking op een' der personen, die, benevens anderen, daarin op eene schandelijke wijze wordt aangerand, het stilzwijgen niet wel kan bewaren; hoewel de geest, die zich in dat stuk door *ontevredenheid*, *magtspreuken* en *persoonlijke beleedigingen* openbaart, mij zoodanig stuitte, dat het mij moeite gekost heeft mij te bewegen de pen op te vatten. Echter wensch ik, zoo veel mogelijk, mij tot *zaken* te bepalen, en door aanhaling en beschouwing van eenige zinsneden uit dat uittreksel het boven uitgedrukt gevoelen te staven.

„Ons logies was slecht en de bediening niet minder" (beter), wordt er gezegd. Waarin bestond het slechte van het logies? Deze vraag blijft onbeantwoord. Met zulk eene magtspreuk kan men zeker elk persoon, iedere zaak bekladden, wanneer de achting voor ons zelven ons niet weerhoudt de eer van anderen aan te randen. Verwachtte K. dan, als passagier van den 2den of 3den rang, eene fraai gemeubeleerde kamer te zullen betrekken?

Wat de *bediening* aangaat: haperde het aan de *hoeveelheid* of aan de *hoedanigheid* der spijzen, of aan de wijze waarop zij ter tafel gediend werden? Geen antwoord; wij zullen dus weder moeten gissen. Dat K. het tweede bedoeld heeft, is niet wel denkbaar. Hij die — wie weet hoe lang — aan den eenvoudigen disch van landlieden aangezeten heeft, zal toch door de verscheidenheid en keurige toebereiding der spijzen (hoe voedend zij overigens ook mogen wezen), niet zoodanig verwend zijn, dat hij in de spijze, die den passagiers op een schip wordt aangeboden, en die, volgens berigten, niet te versmaden is, geen' smaak konde vinden; aan het laatste te denken zou zelfs belagchelijk zijn. Waarschijnlijk heeft hij dus de *hoeveelheid* bedoeld. Maar elk, die met de gebruiken der boeren in Drenthe bekend is, weet ook, dat zij, bij eene zeer werkzame levenswijze, gewoon zijn vier of vijfmaal des daags eene tamelijke hoeveelheid spijze te gebruiken. Het zou dus geene verwondering kunnen baren, dat de maag van K., gedurende zijn verblijf op het schip, eene meer of min pijnlijke ongewoonte moest verduren, zonder dat hij nog regt had over slechte bediening te klagen. „Ik heb het op het schip goed, zeer goed. De behandeling in alles is uitermate wel en het eten en drinken is hier allerheerlijkst," zoo luidde letterlijk het berigt, voor weinig tijds van iemand ontvangen, die ook als passagier op een koopvaardijschip vertrokken is.

Verder heet het in gemeld stuk: „De kapitein is een zeer goed zeeman, maar voor het overige is hij niet prijzenswaardig." De kapitein zal zich weinig vereerd rekenen met den lof, hem hier op meesterachtigen toon als *zeeman* toegezwaaid door iemand, die mogelijk voorheen nooit een kompas of een groot koopvaardijschip gezien had; die vermoedelijk geen de minste kennis der zeevaartkunde bezit en dus niet in staat is genoegzaam te beseffen, welke menigvuldige kundigheden en bekwaamheden een kapitein bezitten moet om een *zeer goed zeeman* te kunnen heeten. Niet minder magtspreukig, maar meer liefdeloos is zeker het laatste gedeelte der aangehaalde zinsnede. Dit kan toch niets meer en niets minder beteekenen, dan: *als mensch* is hij niet prijzenswaardig. Zoo met een pennestreek, zonder eenig bewijs bij te brengen, iemand als mensch alle prijzenswaardige hoedanigheden te ontzeggen — en dat nog wel een zeeman, wiens karakter, dikwijls zoo eigenaardig, voor een' bewoner der landprovinciën niet zoo gemakkelijk te bestuderen is, en wiens min of meer ruw uiterlijk met zijn innerlijk bestaan vaak geheel in strijd is — ik weet waarlijk niet hoe ik die handelwijze moet noemen; maar wel, dat K. zich hierdoor op eene niet zeer vereerende wijze ten toon stelt.

Vervolgens: „het aantal zwarten joeg mij onwillekeurig eene rilling over het ligchaam." Waartoe deze kinderachtige uitdrukking! Is het om van personen en zaken niet alleen op het schip, maar ook in Afrika, terstond een zwart tafereel op te hangen? Nergens iets goeds! Onvergenoegdheid en verdriet op zee; schrik en huivering op het land! Beklagenswaardig! Wist K. niet, dat Afrika het land der Zwarten is? Indien hij zoo aandoenlijk van gestel is, dat hij eenen Zwarte niet zonder huivering kan aanschouwen, waarom dan niet in Drenthe gebleven, waar vermoedelijk nimmer het gezigt van eenen Zwarte zijne zenuwen zou hebben doen trillen?

In de Kaapstad heerscht geene Hollandsche zindelijkheid, volgens K's. getuigenis. Inderdaad niet zeer edel gehandeld, om bij de eerste intrede in eene stad hare bewoners terstond te brandmerken, tot wie men de toevlugt genomen heeft om zijn lot te verbeteren. Het gezag van K. in dezen? O, wie zal weigeren dit toe te kennen aan hem, die waarschijnlijk eenmaal, en dat nog wel met stoom, de provincie Holland is doorgereisd, toen hij zich van Leggelo naar Rotterdam begaf om zich in te schepen, en die dus al zeer goed in de gelegenheid moet geweest zijn om het innerlijke en uiterlijke der steden naauwkeurig op te nemen, ten einde een punt van vergelijking te hebben! Naar mijn oordeel, kan men aan de berigten en getuigenissen van iemand, die zoo met magtspreuken schermt, al zeer weinig vertrouwen schenken.

Hooren wij verder: „LANTS (LAUTS) hadden wij ten volle ons vertrouwen geschonken; doch 't bleek nu dat hij het niet verdiende; want wat hij ons gezegd had, bleek onwaarheid te zijn. SPIJKER kende LANTS niet en hoe kon SPIJKER hem dan vertrouwen? Dat LANTS onze papieren had onderteekend, beteekende niets en had dus door ieder ander kunnen geschieden." — Hatelijke aantijging van opzettelijken leugen en van misleiding, zonder al weder bepaald te zeggen, waarin de heer LAUTS de waarheid te kort gedaan had, of waardoor hij het in hem gestelde vertrouwen niet verdiende. De heer LAUTS kan zeker, gelijk ieder feilbaar mensch, in dit of dat opzigt te goeder trouw in eene dwaling verkeeren, maar zedelijk onmogelijk is het, dat de eerwaardige grijsaard — wiens naam K. nog niet eens goed schijnt te kennen — die door zijne sneeuwwitte haren en zijn open, edel gelaat reeds bij de eerste ontmoeting achting en eerbied inboezemt, zich aan opzettelijke onwaarheid en misleiding schuldig gemaakt heeft; onmogelijk dat de man, die zich door zijne schriften over onderwerpen, geschikt, gelijk ik wel meen te weten, om hem ook buiten 's lands bekend te doen worden, in de Kaapstad geheel onbekend kan zijn; en ik houd mij dus verzekerd, dat zijne aanbeveling, zoo niet bij SPIJKER, dan toch bij andere voorname personen aldaar gansch niet zonder gewigt zal geweest zijn.... Maar, geen woord meer hierover. Immers, gelijk ik mij overtuigd houd, dat de brave man — die zich zelven bewust is het goede te willen en in de overtuiging daarvan zijne belooning zoekt, zoo als ik zelf hem hoorde betuigen — te hoog staat, om *mijne* verdediging te begeeren of te behoeven, acht ik ook, dat hij te verre verheven is boven den smaad van eenen K., dan dat deze hem eenigermate zou kunnen krenken.

Omtrent het laatste gedeelte van het uittreksel, dat de strekking moet hebben om alles in een ongunstig licht voor te stellen, merk ik aan, dat het geheel en al strijdt met vroegere uitdrukkingen, als: „wij hebben kamers gehuurd; zorgen voor onze eigene behoef„ten en leven heel genoegelijk met elkander. De tijd van plaatsing „is niet ver meer af. Wij hebben reeds drie plaatsen, waaruit wij „kunnen kiezen. Eene is door ons aangenomen en de andere twee „nog niet, omdat wij nog wachten op betere." — Zoo vele gelegenheden ter plaatsing boden zich reeds aan, toen zij nog maar drie weken in Zuid-Afrika geweest waren! En in de verwachting van nog betere, weigeren zij twee plaatsen, die met deze en gene emolumenten toch zeker meer dan *f* 800 en *f* 1000 aan inkomsten opleveren! Waarover is K. dan ontevreden? Welke reden heeft hij dan, om STROBOS en PIERIK wegens hunne gunstige berigten te smaden en te verguizen — menschen, die hem nooit beleedigd hebben? Maar wat vraag ik? Hebben wij uit het vorige dan niet gezien, dat voor K. niets te goed is om het met zijnen zwadder te bemorsen? — En dat alles doet, op het zachtst gesproken, uit onvergenoegdheid iemand, die op zijne standplaats in Drenthe niet eens in staat was in zijne behoeften te voorzien, schoon hij voor den kost, die hem nu door dezen en morgen door een ander landman verstrekt werd, niet behoefde te zorgen. Om de waarheid van dit laatste aan te toonen, ben ik aan mij zelven verpligt — hoewel met heimelijken weerzin — te melden, dat K. bij zekeren boekverkooper te Meppel eene schuld heeft nagelaten van tusschen de *f* 70 en *f* 80, wegens geleverde schoolbehoeften, welke gelden hij dus tot zijn onderhoud mede heeft moeten gebruiken; terwijl hij, kort vóór zijn vertrek, door een briefje aan gem. boekverkooper te kennen heeft gegeven, dat hij geen kans zag hem immer te voldoen, wanneer hij in het vaderland bleef. Onbegrijpelijk is het, derhalve, dat K. niet met dankbaarheid gretig ééne der gemelde twee plaatsen heeft aangenomen. Voorzeker, wanneer bittere ontevredenheid bij de gunstigste vooruitzigten en verachtelijke ondankbaarheid bij het genot van het goede, gelijk K. aan den dag legt, eenmaal *vereerenswaardige deugden* zullen genoemd worden, dan zullen STROBOS en PIERIK *„onvergeeflijk en laag"* gehandeld hebben, dat zij hunne tevredenheid over hunnen toestand en hun erkentelijk gevoel over de verbetering van hun lot, naar waarheid en zonder eenige vergrooting, en dus *„de ware toedragt der zaak,"* in hunne brieven te kennen hebben gegeven. — Ten opzigte der beschuldiging, dat laatstgem. personen liefdegaven hebben genoten, heb ik niets anders te zeggen, dan dat ik door *liefdegaven* geenszins de *gastvrijheid* versta, welke iemand ongevergd wordt aangeboden, gelijk zij met dankbaarheid erkennen, dat hun geschied is; maar gaven, die *afgebedeld* worden, gelijk K., volgens de betuiging van ZOER zelven, in een dagblad heeft gedaan, om gelden tot den overtogt te erlangen; latende verder aan ieder ter beoordeeling over, uit welke onzuivere bron eene dergelijke scheve voorstelling dier zaak bij K. voortgevloeid is.

H. PIERIK.

NIEUWOLDA, 9 September.

Heden namiddag werd hier aanvang gemaakt met het leggen van den kunst-grindweg door de gemeente.

Het gemeentebestuur en de leden der commissie verzamelden zich omstreeks te vier uur op het einde des wegs, tegen het huis van den heer S. H. DALLINGA, te *Oostwolderhamrik*, waarop, nadat de opzigter van het werk in eene korte toespraak aan het bestuur en de commissie de welverdiende hulde voor hunne onvermoeide poging in het tot stand brengen van dit belangrijk werk had toegebragt, de heer burgemeester werd uitgenoodigd, den eersten steen te leggen.

Eene bijzonderheid was het voorzeker, dat juist ook dit oogenblik de heer E. H. EPPENS zijn verzocht, eervol ontslag ontving als burgemeester dezer gemeente, en de heer R. H. DALLINGA (lid van de commissie) de kennisgeving van zijne benoeming tot die functie; en hetwelk aan den opzigter aanleiding gaf, om in zijne toespraak beide heeren uit te noodigen, ieder een' hoeksteen te leggen. — de aftredende kon daarmede waardiglijk zijne taak, van dit gewigtig werk te hebben doen aanvangen, besluiten; en de nieuw benoemde zijne niet minder gewigtige taak van uitvoering van het werk beginnen; aan welke uitnoodiging beide heeren gaarne voldeden.

Hierna een en ander betrekkelijk gemeld werk geregeld zijnde, begaf men zich naar het gemeentelokaal, waar de avond van dezen heugelijken dag in de beste harmonie en in gepaste vrolijkheid werd doorgebragt.

Correspondentie.

Het stuk van X. is voor eene plaatsing in onze Courant niet geschikt.

Kerknieuws.

De kerkeraad der Hervormde gemeente te Woltersum heeft dezer dagen, ter vervulling van de door het emeritaat van den heer ds. *W. G. Reddingius* ontstane vacature, een tweetal geformeerd en aan de stad Groningen, tot het doen eener keuze daaruit, aangeboden; welk tweetal bestaat uit de heeren: *T. Adriani Hoen*, pred. te Emmen, Drenthe, en *M. J. Adrianie*, pred. te Wester- en Heiligerlee.

— Onmiddellijk na het ontvangen van het berigt, dat de weleerwaarde zeer geleerde heer *G. P. Kits van Heyningen*, predikant te Rijsoord, voor het beroep naar Oudewater bedankt had, is zijn wel-eerw. door den breeden kerkenraad dier gemeente, met eenparigheid van stemmen, ten tweedenmale tot herder en leeraar beroepen.

— Te Aarlanderveen is op nieuw beroepen ds. *G. B. van den Broek*, *W.Gz.*, pred. te Bunschoten.

— Door de Chr. Afgesch. gemeente te Anjum is tot herder en leeraar beroepen de weleerw. heer *W. H. van den Bosch*, pred. te Joure.

— Ds. *E. S. Seeger*, te Bedum, heeft voor de beroeping naar Marum bedankt.

— Het getal der heeren kandidaten bij de Hervormde kerk bedraagt thans 73, behoorende onder het ressort der Waalsche commissie 5, bij de Evangelisch-Luthersche kerk 6, bij de Hersteld Evangelisch-Luthersche kerk 2; dat der buitenlandsche kandidaten bij de Hervormde kerk in Oost-Friesland 10 en in het graafschap Bentheim 2.

ZEETIJDINGEN.

GRONINGEN, 12 September. Heden morgen is van hier vertrokken het nieuwgebouwde schoonerschip *Cornelia*, groot 95 lasten, kapt. J. H. LEEUW, van Appingedam, gaande op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 8 Sept., kapit. *Amsinga* Alida Jacoba, van Archangel; *Eefting* Harmanna, *Bieze* Vriendschap, *Karst* Lambertha en *Glim* Hendrika Margrietha, alle 4 van Petersburg; *Hazewinkel* Roelfina Kuiper, van Koningsbergen; *Hilbrands* Wendelina, *Wolkammer* Eenige Broeder en *Bontekoe* Vr. Geertruida, alle 3 van Dantzig; *Franken* Goede Verwachting, van Saramacca; *Schut* Jacobina Barbara, van Stettin; *Kruisinga* Vr. Reina, van Brunsbuttul; den 9den *Boekhout* Johannes Hermanus en *Struik* Fenna Gerarda, beide van Petersburg; *Drok* Catharina en *Kuiper* Annegiena Elsina, beide van Koningsbergen; *Brouwer* Hoop, *Lenger* Tobiena en *Ketelaar* Engelina, alle 3 van Dantzig; *Teensma* Jacoba, van Rostock; *Pieper* Catharina, van Brunsbuttul; *Riebeling* Catharina Margaretha, van Gluckstadt; den 10den *de Boer* Hendrika Annechiena, van Riga; *Dirks* Fenna, van Feddersijl; *de Groot* Adriana, van Bremen; *Stuitje* Catharina Luitgarda, van Dantzig; den 10den *Dood* Christina Jantina, van Petersburg. — Te Texel den 9 Sept., *Stenders* Vriendschap, van Londen; *Visser* Zephyr, van Archangel; *Zwaal* Gijsbert Jan en *van der Veen* Johanna Geziena, beide van Frederikstad; den 10den *Stuit* Concordia en *Lukens* Gesina Johanna, beide van Riga. — In het Vlie den 7 Sept., *Gnodde* Jonge Jan, van Dantzig; *Geveke* Vr. Catharina, van Bremen. — Te Helvoet den 9 Sept., *Kleininga* Maria Laurentia en *Landeweer* Zeevaart, beide van Petersburg; *Stoorvogel* Adriana, van Bergen; den 10den *Sloot* Wilhelmina, van Petersburg; *Ruibing* Elsina Catharina, van Riga. — Te Brielle den 7 Sept., *Fokkens* Gebroeders Fokkens, *Oostra* Annechina Jantina en *Bossinga* Ceres, alle 3 van Petersburg; *Pijbes* Annechiena Jantina, van Bergen. — Te Maassluis den 8 Sept., *Schaap* Jonge Klaas, van Petersburg. — Te Vlissingen den 9 Sept., *Potjer* Gesina Alida, van Petersburg. — Te Philadelphia den 21 Aug., *Potjewijd* Alida Petronella, van Rotterdam. — Te Triest den 3 Sept., *Korfker* Anna Martha, van Amsterdam. — Te Lissabon den 26 Aug., *Gnodde* Antilope, van Amsterdam. — Te Ancona den 1 Sept., *Hazewinkel* Grietje Mollema, van Cowes, den volgenden dag naar Triest vertrokken. — Te Rouaan den 7 Sept., *Struik* Dankbaarheid, van Stettin. — Te Londen den 7 Sept., *Rozenbeek* Reinau Engelkens, van Rotterdam; *Visser* Hoop, van Workum; *Huizinga* Margaretha, *Pekelder* Heidewika, *Woudstra* Vriendschap, *Gerritsma* Jonge Gerrit, den 8sten *Oostra* Margrietha Hillegina, *Puister* Antje en den 9den *Zoutman* Geertruida, alle 7 van Amsterdam; *Visser* Vr. Janneke, van Groningen. — Bij Beveziers den 6 Sept., *Bok* Elisabeth, van Rotterdam naar Batavia. — Te Bristol den 7 Sept., *Brouwer* Agina Undina, van Memel. — Bij Dungeness den 6 Sept., *Mellema* Catharina Sijpkens, van Newcastle naar Nickerie. — Te Leith den 8 Sept., *Munneke* Baudina, van Harlingen. — Te North Shields den 6 Sept., *Adema* Anna Margaretha, van Groningen; *Naatje* Alberdina Edzina en *Singer* Gesina, beide van Nantes; den 7den *Hazewinkel* Anna en Mientje, van Zwolle; *Engelsman* Christina, van Kampen; den 8sten *Brouwer* Harmina Nepperus, van Groningen; *Wolkammer* Alberdina, van Delfzijl; *Rasker* Harmina Gesina, van Zwolle. — Te Hartlepool den 6 Sept., *Scholtens* Maria, van Londen. — Te Stockton den 6 Sept., *Bakker* Jonge Tijs, van Rotterdam; den 8sten *Kwint* Jantina, van Kampen. — Te Yarmouth den 8 Sept., *van der Veen* Vr. Anske, van Medemblik. — Te Carolinersijl den 6 Sept., *Heins* Gerhardina, van Groningen. — Te Hamburg den 8 Sept., *de Vries* Roelina Elsina, van Brussel; *Dirks* Sjouke, van Amsterdam; *Heins* Vrouwina Margaretha, van Zaandam; *Klein* Maria Magdalena, van Deventer; den 9den *Borchers* Maria Christina, van Hartlepool. — Te Brake den 29 Aug., *Duit* Tjapke Schuringa, van Memel; den 30sten *de Vries* Hoop op Welvaart, van Newcastle; den 2 Sept., *Kemper* Gebroeders, van Antwerpen. — Te Wismar den 1 Sept., *Zwieting* Petrus Horreus, van Harlingen. — Te Wolgast den 3 Sept., *de Jonge* Catharina, van Amsterdam. — Te Swinemunde den 7 Sept., *Faber* Johanna Mulder, van Rotterdam. — Te Dantzig den 9 Sept., *Karsies* Onderneming, van Stockholm. — Te Bolderaa den 4 Sept., *Boomgaard* Margaretha, van Bergen.

Binnengekomen te Texel den 11 Sept., kapit. *Drewes* Tjakkien, van Newcastle; *Puister* Fennegina, van Bergen. — Te Helvoet den 11 Sept., *Mulder* Afina Agatha, van Archangel; *Tap* Maria Beerta, *Zoeterkerk* Margrita en *de Boer* Zwaantina Hendrika, alle 3 van Riga; *Mulder* Maria Catharina, van Memel; *Sponsonlij*, voor wijlen *P. Kroon*, Catharina Hendrika, van Elbing; *Brouwer* Noordstar, van Arensburg. — Te Brouwershaven den 11 Sept., *de Boer* Vriendschap, van Archangel naar Rotterdam. — In de Dardanellen den 22 Aug., *de Haan* Henrietta, van Galats naar Falmouth. — Te Londen den 9 Sept., *de Haan* Anna Jantina, van Groningen; den 10den *de Jonge* Ettina, van Amsterdam.

Zeilklaar te Londen den 6 Sept., kapit. *Mugge* Martha, naar Amsterdam; *Rink* Jacobus Begeman, naar Koningsbergen. — Te Koppenhage den 6 Sept., *Jonker* Siberlina, naar Amsterdam. — Te Dantzig den 7 Sept., *Zwaal* Barend, van Amsterdam. — Te Croonstad den 3 Sept., *Huges* Johan Gerard, naar Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 9 Sept., kapit. *Goossens* Cornelia, naar Londen; *Smit* Annegina Engelina, naar Stettin; den 10den *Huges* Equator, naar Napels. — Van Texel den 8 Sept., *Mulder* Klasina Elisabeth, naar Lissabon; *Lodewijks* Alberdina, naar Porto; *Bekkering* Ulrika, naar Leith; den 9den *Olthoff* Catharina, naar Newcastle. — Van Brielle den 10 Sept., *van Duinen* Jacobus, van Sunderland. — Van Maassluis den 8 Sept., *Schenk* Ida Cornelia, naar Libau; *Post* Onderneming en den 10den *Mooi* Winschoterzijl, beide op avontuur. — Van Vlissingen den 8 Sept., *Steen* Sieke van der West en *Mulder* Wendelina, beide op avontuur; *Kuper* Gesina, naar Hamburg; den 9den *Sprik* Alida, naar Rostock. — Van Ostende den 6 Sept., *Nieboer* Maria, op avontuur. — Van Leer den 6 Sept., *Dieters* Tecla Johanna, naar Dantzig. — Van Hamburg den 8 Sept., *Zoutman* Hendrika, naar Memel. — Van Bremerhaven den 8 Sept., *Koens* Jonge Rudolph, naar Amsterdam. — Van Colberg den 4 Sept., *Stuit* Christina Johanna, naar Amsterdam. — Van Stockholm den 2 Sept., *Schaap* Margaretha Gesina, naar Holland; *Hoekstra* Eendragt, naar Hannover. — Van Dantzig den 3 Sept., *van Wijk* Annegina, *Dijk* Jantina en den 9den *Zwaal* Barend, alle 3 naar Amsterdam. — Van Archangel den 21 Aug., *Stuitvoet* Marchiena Gesina, naar Duinkerken.

Vertrokken van Amsterdam den 10 Sept., kapit. *Huisman* Itjes en *Visser* Henriette, beide naar Bremen; den 11den *Singer* Annette, naar Dantzig. — Van Helvoet den 11 Sept., *Gunter* Cornelia, naar Londen. — Van Bordeaux den 8 Sept., *Wever* Jonge Hendrik, naar Ostende.

ZOUTKAMP, 12 Sept. Binnengekomen den 8 Sept., kapit. *Hangelbroek* Eendragt, van Larwich.

OOSTMAHORN, 12 Sept. Ter reede den 9 Sept., kapit. *Schulte* Antina Maria, van Otrendorf naar Groningen; den 10den *Konterman* de Vr. Renske, van Gent als bijlegger; *van der Meulen* Nooit Gedacht, van Colmar naar Amsterdam; *Haversmid* Nicolaas Theodorus, van Oudsoen naar Dockum.

DELFZIJL, 12 Sept. Binnengekomen den 8 Sept., kapit. *Donga* Annechiena, van Frederikstad; *van der Werff* Alida Geziena, van Laurwich; den 9den *Mandema* Geziena, van Osterrisoer; den 10den *Buschen* de Vr. Lutzya, van Leer; *Oetzes* de Hoop, van Emden; *Rozeboom* de Onderneming, van Emden naar Amsterdam.

Vertrokken den 10 Sept., kapit. *Molenkamp* Aaltje, naar Leer; *Slik* de Jonge Willem, naar Heilte; den 11den *Mulder* de Vrouw Klaziena, naar Neuharlingerzijl; *Krook* Eensgezindheid, naar Bremen; *Pot* Renske en *Scheppers* Eendragt, beide naar Noorwegen.

HARLINGEN, 11 Sept. Binnengekomen den 5 Sept., kapit. *de Boer* Verwachting, van Amsterdam; den 6den *de Grooth* Arendina, van Christiansand; *Borst* Jacobus, van Stettin: den 7den *Deen* Gesiena Elsiena, van Petersburg; den 8sten *Visser* Ymkje Visser, van Memel; den 9den *Tillema* Onderneming, *Brouwer* Elisabeth, den 10den *Brouwer* Elsiena en *Pot* Catharina Elisabeth, alle 4 van Fredrikstadt, den 11den *Cappen* Neptunus, van Newcastle; *de Groot* Houthandel, van Christiansand.

Vertrokken den 8 Sept., kapit. *de Boer* Lamina, naar Noorwegen; *Valomstra* Vr. Alida, naar Mecklenburg; den 9den *van der Velde* Helena, naar Noorwegen; den 10den *Helmers* Stad en Lande, van Memel; *Visser* Maria, van Osterrisoer.

TERMUNTERZIJL, 12 Sept. Binnengekomen den 8 Sept., kapit. *Pasman* de Vr. Elisabeth, van Leer; den 9den *Legger* Geerdina, den 10den *Riepma* Agatha, *Kraan* Vriendschap en den 11den *Munning* Anje, alle 4 van Noorwegen; *Bakker* Jantje en *Bakker* de Hoop, beide van Hamburg.

Vertrokken den 7 Sept., kapit. *Boswijk* de Vr. Hendrika, naar Noorwegen; *Burman* de Vr. Geziena, naar Leer; den 8sten *Jurgens* Antina en den 9den *de Vries* de Vr. Anna, beide naar Norderneij; den 11den *Bieze* Sophia, naar Norden; *Pasman* Maria, naar Leer.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN, welke de Sond gepasseerd zijn.

5 Sept. Jonker, Anna Sophia, v. Hartlepool n. Malmo m. steenk.
Fiik, Vrouw Johanna, v. Rotterdam n. Petersb. m. suiker.

Hansen, Anna Elisabeth, v. Stettin n. Christiania m. rogge.
Köster, Carolina Maria, v. Straalsund n. Londonderry m. tarwe.
6 —— Tap, Maria Beerta, v. Riga n. Maas m. rogge.
Visser, Trientje, v. Dantzig n. Amsterdam m. tarwe.
de Weerd, jr., Groot Lankum, v. Petersb. n. Rott. m. potasch.
Huisman, Catherine, v. Stockholm n. London m. planken.
Kammenga, Old Ambt, v. Amsterdam n. Riga m. stukg.
Vos, Jantina, v. London n. Wyburg m. stukgoed.
v. d. Wyk, Annechina, v. Dantzig n. Amsterd. m. tarwe.
7 —— Ketelaar, Jantina Hendrika, v. Newc. n. Koppenh. m. cokes.
Scholtens, Rehobohodt, v. Petersb. n. Engeland m. vlas.
Onnes, Johanna Geertruida, v. Memel n. Harling. m. hout.
de Boer, Concordia, v. Riga n. Vlaardingen m. hout.
Zeven, Concordia, v. Stettin n. Aberdeen m. hout.
Knoll, Bouwina, v. Rotterdam n. Petersburg m. suiker.
8 —— de Vries, Clara Cath., v. Newc. n. Stockholm m. steenk.
Hazewinkel, Jonge Lieffert, v. Helmsdale n. Stettin m. harings.
Munneke, Margina Gezina, v. Petersb. n. Rotterd. m. potasch.
de Haan, Jantina Gezina, v. Rotterd. n. Dantzig m. stukg.
de Jonge, Jezelina, v. Petersb. n. Antwerpen m. potasch.

De Wind den 5den Sept. O., Z.Z.O., Z.O.; den 6den O., Z.O.; den 7den O., Z.O., O.Z.O.; den 8sten O.N.O., O., Z.O.

ELSENEUR, 8 September.

SCHEEPSVRACHTEN.

GRONINGEN, 10 September. Heden werd een Engelsch schip bevracht, van circa 70 Haverlasten, naar Londen tot 10 sh. met 10 pCt. pr. lt. van 10 quarters.

De vrachten voor binnenschepen naar Holland zijn deze week afgesloten als volgt: naar Amsterdam of de Zaan voor 25 last Gerst f 90, voor 20 last Koolzaad en 10 last Gerst te zamen f 125 in eens af en naar Rotterdam voor f 4 pr. last Gerst.

RIGA, 2 Sept. Het gebrek aan schepen blijft merkbaar; gepasseerde week kon slechts gesloten worden: naar de Oostkust van Noorwegen voor tabak f 20 en 20 pCt., Amsterdam voor rogge f 21 en f 1, de Maas voor dito f 23 en f 1, voor gerst f 21 en f 1, de Oostkust van Engeland voor slaglijnzaad 3 sh. 6 d. per imper. qr.

MEMEL, 4 Sept. Daar hier geheel geene schepen komen, is ook in de bevrachting niets omgegaan.

KONINGSBERGEN, 5 Sept. In deze week zijn 15 schepen hier binnengekomen en terstond bevracht, als: naar Hull 3 sh. 5 d., London 4 sh., het kanaal 4 sh., 6 d. per imp. qr. tarwe, Dundee 30 sh. per ton vlas, Amsterdam f 20, de Maas f 21, beide met f 1 douceur per roggelast.

PILLAU, 5 Sept. De vrachtprijzen zijn een weinig gerezen door gebrek aan schepen. Naar Amsterdam werd gemaakt f 21, de Maas f 22 per last rogge.

BROODZETTING, ENZ.

MAANDAG, 13 September 1852, GEENE VERANDERING.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN ENZ.

GRONINGEN, 10 *September*.

TARWE.	Zw. Zand 66 ℔ f 5,10	Bl. Voer 38 » f 2,40
Jarige 70 ℔ f 7,35	Veen 66 » » 4,90	» 40 » » 2,60
N. Oml. 68 » » 6,50	» 68 » » 5,20	Zw. Voer 38 » » 2,20
» 70 » » 7,00	N. GERST.	» 40 » » 2,35
» 72 » » 7,50	Winter 54 ℔ f 4,15	» 42 » » 2,55
» Old. 68 » » 6,30	» 56 » » 4,45	N. BOONEN.
» » 70 » » 6,80	» 58 » » 4,75	Paardeb. f 4,75 f 5,25,50
» » 72 » » 7,30	» » »	ZADEN, ENZ.
ROGGE.	» » »	Gr.Gortp.m. f 7,25,75
O. Inl. 64 ℔ f 5,60	Knobbe 60 » » 4,40	Par. 100 N. ℔ f 10,25 f 12
» » 66 » » 5,90	» 62 » » 4,70	Old. Koolz. f 9,25.50,75
» » 68 » » 6,30	N. HAVER.	(f 10
N. » 68 » » 6,50	Dikke 38 ℔ f 2,35	Oml. dito f 9,25.50,75
» » » »	» 40 » » 2,50	(f 10,15
N. BOEKWEIT.	» 42 » » 2,65	Oostfr. dito f 9,70,90 f 10
Gr. Zd. 64 ℔ f 5,00	» 44 » » 2,75	G.Mosterdz f 6 tot f 8,25
» » 66 » » 5,30	» 46 » » 2,90	Raapol. p. v. f 30.50 f 3
» » 68 » » 5,60	» 48 » » 3,10	Prijs der boter 1
	Bl. Voer 36 » » 2,20	1e soort ¼ ton f 26½ a f 27
		2e » » f 24 a f 24½

Tarwe prijshoudend, met weinig handel. — Rogge over 't geheel niet driftiger. — Boekweit 10 cents hooger wel te plaatsen. — Gerst weinig aan en alleen aan pelderijen iets hooger verkocht. — Haver flaauw en lager afgegeven. — Boonen weinig in omgegaan. — Gort in een doen. — Koolzaad weinig aan en door eenige vraag iets hooger verkocht.

AMSTERDAM, 11 *Sept.* Poolsche Tarwe met meer handel ruim prijsh; In entr.; 132 ℔ Rost. f 270. In cons: 129, 130 ℔ b. Pools. f 290, f 293; 129 ℔ dito f 293, f 295; 128 ℔ dito f 290; 130 ℔ dito f 305. — Rogge aan cons. tot vorige prijzen; 125 ℔ Pruis. f 198, f 200 bij partij; 123 ℔ dito f 195; in entr.: 118 ℔ Arch. f 164 bij groote partij. In cons. 121 ℔ n. Odessa f 182.

Koolzaad ½ p. vl. lager; Friesch 51½ p. vl.; op 9 vat in Sept. 53 p. vl.; Oct. 54 p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk, maar vooral op levering iets flaauwer; op 6/w. f 32; Vlieg. f 31 a f 30.75; Oct. f 30,75; Nov. f 31,50; Dec. f 32,25 a f 32; Mei 1853 f 33,50 a 25. — Lijnolie op 6/w. f 32,25; Vlieg. f 31,25. — Hennepolie op 6/w. f 39; Vlieg. f 38.

LONDEN, 8 *September.* Boter is heden 2 a 4 sh. hooger; beste Viesche 84 a 86 sh.

LONDEN, 10 *Sept.* Het weinige dat van inl. Tarwe ter markt was, vond koopers tot dezelfde prijzen als l.l. Maandag. In vreemde ging weinig om tot vorige koersen. Gerst was goed gevraagd en bedong de nagenoeg laatst betaalde prijzen. Haver was iets lager verkrijgbaar. Boonen en Erwten blijven schaarsch en waren iets duurder.

De veemarkt heeft zich op den vorigen stand gesouteneerd.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

ZUIDBROEK, 9 *Sept.* De op heden alhier gehoudene paarden- en beestenmarkt werd buitengewoon druk bezocht. Van alle soorten van horenvee was er een groot getal aangevoerd, doch de handel bestond voornamelijk in vroegmelkt, waarvan de prijzen van f 70 tot ongeveer f 120 hebben bedragen; — er was een groot aantal koopers aanwezig, waaronder van Oost- en West-Vriesland, alsmede van Gelderland en Overijssel. Het vette vee werd verkocht van 14—18 en enkel tegen 19 cents het ½ Ned. ℔. Paarden bevonden er zich ongeveer 50 ter markt, zoodat de handel in dezen van weinig beteekenis was.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTEN.

Amsterdam, 11 *Sept.*

NEDERL., Werk. Schuld 2½ pCt. 64 11/16, 64¾, 64⅝; Dito Dito 3 pCt. 77⅝, 77 11/16, 77⅝; Dito Dito 4 pCt. 96 13/16, 96 15/16, 96⅞; Handelmaatschappij 4½ pCt. 124⅞. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 52 11/16, 52 13/16. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 23¼; Dito 3 pCt. 49⅝; Dito Binnenl. a 6/m. 3 pCt. 45 1/16, 45⅛, 45 1/16; Coup. Bewijzen 2 15/16; Amort Schuld 6 1/16. — PORTUGAL, te Londen 5 pCt. 43 13/16, 43⅞; Dito Dito 4 pCt. 40¼, 40 5/16. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt 109¼; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 108⅛; Certific. bij *Hope* 4 pCt. 91⅝. — POLEN, Cert. 4 pCt. 86¼, 86½. — OOSTENRIJK, Metalliek 5 pCt. 78⅛, 78 7/16; Dito Nieuwe 2½ pCt. 40⅞, 41 1/16; Dito Nieuwe 5 pCt. 90, 91¼, 90¼; Metall. La B. 5 pCt. 91, ⅛, ⅛; Amerik. Bank-Actiën 4 7/16; Nieuwe Mexik. 26 11/16, ¾, ¾; Gren. 2 pCt. 23¼; Dito Uitg. 12 7/16, ½; Ecuador 4¼, 3/16; Venez. 3½ pCt. 42 7/16; Dito Uitg. 17⅛; 6 pCt. Turksche Leening 2/m. na de 1ste uitgifte 106, ½, ¼; Metall. 1851 2½ pCt. 40⅝, ⅝.

Bij trage affaire waren heden Holl. fondsen bijna onveranderd. — Van vreemde effekten waren de meeste soorten bij geringen handel nagenoeg als gisteren. Alleen vertoonden zich tot verhoogde koersen veelvuldige koopers voor Oostenrijksche. — Gren. Onb. St. 2 pCt. 22⅝; Bl. Gr Onb. St. 5⅛; Dito v. 500 £ 5¼; Ecuador Coup. 24 cents; N. Mexik. Onb. St. 3. pCt. 25 1/16, ⅛.

Koers van het Geld: Beleening 2½, Prolong. 2½, Disconto 2 pCt.

Laatste Prijzen te 5 *uur.* Integr. 2½ pCt. 64 11/16 a ¾; Spaansche 1 pCt. 23¼; Binnenl. 3 pCt. 45 1/16; Metall. 5 pCt. 78 7/16; Dito 2½ pCt. 41 1/16.

AMSTERDAM, 5 *Septemb.* EFFECTEN-SOCIETEIT, te 4½ uur.

Spaansche 1 pCts. 23¼, 5/16. Amortis. 6 1/16. Metall. 5 pCt. 78⅜, 7/16, ½, 9/16, ⅛, 11/16. Dito 2½ pCt. 41¼, 5/16, ¼. Dito 1851 40⅝, 11/16, ¾. Dito 5 pCts. La. B 91¼. Onbep. Mex 25, 24 15/16. Onbep. Grenada 22¾. Turksche Leening 106¼, ¼, 106.

In Oostenr. fondsen was heden, tot verbeterde prijzen, de handel zeer geanimeerd.

Tot de overige genoteerde koersen zijn slechts eenige geringe posties verhandeld.

ADVERTENTIEN.

‚ De COMMISSIE van ***GENEESKUNDIG ONDERZOEK*** en ***TOEVOORZIGT*** in de Provincie ***GRONINGEN***, sedert een' geruimen tijd gezien hebbende dat in de Dagbladen **zamengestelde Geneesmiddelen** aangeprezen en **te koop** worden aangeboden, en in aanmerking nemende de nadeelige gevolgen, die het voldoen aan die aanbiedingen en het ligtvaardig gebruik dier Geneesmiddelen op de Gezondheid en het Leven der Ingezetenen kan hebben, acht zich verpligt te herinneren, dat zulke tekoopaanbiedingen bij de Wetten onder bedreiging van straf zijn **verboden**, en waarschuwt daarom een ieder, om zich van zulke tekoopaanbiedingen in de Dagbladen te onthouden, ten einde zich niet aan regterlijke vervolgingen bloot te stellen.

GRONINGEN, 11 September 1852.

De Commissie voornoemd:
W. VERSCHUIR, *President.*
C. U. J. HUBER, *Secretaris.*

‚ **H. FRIJLINK**, te *Amsterdam*, geeft heden uit en heeft alom verzonden:

WOORDENBOEK VOOR DE UITSPRAAK VAN VREEMDE EIGENNAMEN.

A. MÜLLER'S* ALLGEMEINES WÖRTERBUCH** voor het Nederlandsche Publiek bewerkt door ***H. FRIJLINK.

Voorafgegaan van eene UITSPRAAKLEER DER VOORNAAMSTE EUROPESCHE TALEN, als: Nieuw-Grieksch. — (Romanische Talen:) Italiaansch, Spaansch, Portugeesch, Fransch. — (Germaansche Talen:) Hoogduitsch, Deensch, Zweedsch, Engelsch. — (Slavische Talen:) Russisch, Illyrico-Serbisch (in *vijf* dialecten), Poolsch, Boheemsch. — (Op zichzelf staande taal, van Oostersche afkomst:) Hongaarsch.

In één Boekdeel compleet. — In heelen Moiré Band. — Prijs f 4,90.

JAGT PALETOTS, van f 4 tot f 12,

STOFJASSEN van f 2 tot f 7, **NIEUWE WINTERSTOFFEN** voor ***PALETOTS***, ***BROEKEN*** en ***VESTEN*** ontvangen, aan het **Kleedingmagazijn** van **J. B. MEDDENS.**

PREDIKANTEN-VEREENIGING

in de Provincie *Groningen*,

op **Dingsdag den 28sten September e.k.**, des voormiddags *precies* te 10 uur, in het CONCERTHUIS. — De AGENDA zijn aan de Leden rondgezonden. — Ieder Protestantsch Leeraar, die geen Lid der Vereeniging is, kan zulks worden, door op de Vergadering te verschijnen.

J. DOUWES, JR.,
Scriba.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

‚ Heden beviel van eene welgeschapen DOCHTER Vrouwe A. M. L. SIERTSEMA, geliefde Echtgenoot van
Mr. **H. J. ENGELKENS.**
WILDERVANK, 9 September 1852.

‚ Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON MARIA KORTRIJK, geliefde Echtgenoot van
A. WILDERVANCK.
GRONINGEN, 11 September 1852.

‚ Bevallen van eenen ZOON *M. G. ONNES—VINK.*
GRONINGEN, 12 September 1852.

‚ Gisteren ontsliep, na eene pijnlijke ziekte van ruim vier weken, zacht en kalm, in ruim eenenzeventigjarigen leeftijd, onze geliefde en onvergetelijke Vader en Behuwdvader ALEXANDER NUMAN, *Med. Doct., rustend Hoogleeraar in de Veeartsenijkunde, Secretaris der Commissie van Landbouw in de Provincie Utrecht, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Commandeur van die der Eikenkroon.*

UTRECHT, 2 September 1852.
C. STAR NUMAN.
A. S. RUEB.
I. S. RUEB, geb. **NUMAN.**
Wegens uitgebreidheid der betrekkingen eenige kennisgeving.

‚ Heden morgen, omstreeks vijf uur, overleed onze geliefde Moeder, Mevrouw PIETERDINA WOORTMAN, Weduwe Mr. L. C. WARMOLTS, in den ouderdom van ruim 85 jaren, na eene ongesteldheid van weinige dagen.

GRONINGEN, 7 September 1852.
J. H. WARMOLTS, L.Z.
P. WARMOLTS.
Eenige kennisgeving.

‚ Heden overleed, tot onze diepe droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje ANNA CLARA, in welks bezit wij ons slechts tien maanden mogten verheugen.

HAREN, 9 September 1851.
H. K. ROESSINGH.
L. A. ROESSINGH,
geb. **COLLARD.**

‚ VEENDAM, 10 September 1852. Heden overleed, tot mijne en mijner Kinderen droefheid, mijn geliefde Echtgenoot de Heer HEIMAN SANDERS, in den ouderdom van 82 jaren, waarmede ik 55½ jaar in eenen genoegelijken echt vereenigd was, mij nalatende 9 Kinderen, 9 Aangehuwde Kinderen, 53 Kleinkinderen en 2 Achter-Kleinkinderen.

JUDIK BENJAMIN,
Wedw. H. SANDERS.
Tot eenigste kennisgeving voor Familie en Bekenden.

‚ Na eene langdurige sukkeling overleed heden, op het onverwachtst, te *Bolsward*, onze geliefde oudste Zoon ALBERT, in den ouderdom van bijna 18 jaren.

GRONINGEN, 11 September 1852.
J. KAMPEN.
F. KAMPEN, geb. **DIJKMANS.**

‚ **JOHS. VAN DER HEIJ en ZOON,** te *Amsterdam*, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

EEN ZOMERUITSTAP DOOR SPANJE IN 1851,

EN

EEN BEZOEK AAN CAÏRO.

Twee Reisverhalen voor Reizigers van den Haard. f 2.40.

DE LEVENSGESCHIEDENIS VAN
CHRISTIAAN EERHARD,
den Wapensmid,
(Volks-Roman.) f 1.75.

Maandag den 18den October

e. k., en volgende dagen, zal, in het REVENTER van het BURGER WEESHUIS, publiek worden verkocht: eene zeer **belangrijke Verzameling** nagelaten **BOEKEN ENZ.**, waarvan de CATALOGUS vroegtijdig bij den Boekverkooper J. J. DOESBURG zal verkrijgbaar zijn.

Stoomvaart

TUSSCHEN

***GRONINGEN* en *LONDEN*.**

Het reeds vroeger geannonceerde **SCHROEFSTOOMSCHIP *RED ROVER***, Kapt. T. CULLEN, zal **VRIJDAG den 24sten September** van ***Groningen*** naar ***Londen*** vertrekken.

Adres voor VEE, GOEDEREN en PASSAGIERS bij den Scheepsmakelaar

J. J. BULSING, B ZOON, te *Groningen*.

STOOMVAART

TUSSCHEN

AMSTERDAM, ENKHUIZEN EN HARLINGEN, V. V.,

met de Stoomboot *Harlingen*.

Vertrek:

Van *Amsterdam*, ZONDAG, WOENSDAG en VRIJDAG, 's morgens te 7 uur;

Van *Harlingen*, MAANDAG, DONDERDAG en ZATURDAG, 's morgens te 8 uur; in direct verband met eene **DILIGENCE-DIENST** van ***HARLINGEN*** naar ***LEEUWARDEN*** en ***GRONINGEN***, v. v.

Informatiën te *Amsterdam* bij den Heer J. MEIJERINK, in de *Nieuwe Stads Herberg*; te *Enkhuizen* bij den Heer H. TOP; te *Harlingen* bij de DIRECTIE; te *Leeuwarden* bij Mejufvrouw Wed. L. BEUGELAAR, en te *Groningen* bij Mejufvrouw Wed. J. A. BULSING.

TE HUUR OF TE KOOP,

tegen den 1sten November eerstkomende of tegen den 1sten Mei 1853: eene sedert jaren welbeklante **STELMAKERIJ**, met of zonder GEREEDSCHAPPEN. Te bevragen bij den Eigenaar en Bewoner B. J. VAN DER HARNE, te *Sappemeer*.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *ANLOO* brengen bij deze ter algemeene kennis, dat Zijne Majesteit, bij besluit van den 10den Julij j.l., no. 62, heeft goedgek[eurd] het instellen van **TWEE JAAR- of VEEMARKTEN** te ***ANLOO***, op den **laatsten Dingsdag** [van] **April** en den **4den Vrijdag** van **September**, en dat alzoo op **VRIJDAG den 24sten September aanstaande**, de **EERSTE MARKT** [zal] worden gehouden; daar zal geen STEDEGELD voor **plaatsen** van KRAMEN of VEE worden gevorderd.

EEXT, 11 September 1852.

De Burgemeester tevens Secretaris,
J. A. MEURSING.
De Wethouder:
J. HOMAN.

VERKOOP van AFBRAAK

Op WOENSDAG den 15den September 1852, des [voor]middags te 10 uur, zal, bij de achterdeur der Behuizing van Mevrouw de Weduwe J. GOCKINGA, in den C[...]weg, te *Groningen*, publiek worden verkocht: eene [...] **AFBRAAK**, bestaande in BALKEN, POSTEN, SP[AR]TEN, LATTEN, PANNEN, STEEN, ENZ.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

Ten overstaan van *Mr.* **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 32sten September 1852, des namiddags te 2 uur, voor de Behuizing laatst bewoond geweest door wijlen [den] Heer R. G. BRUCE, in de Nieuwe Boteringestraat [te] *Groningen*, publiek worden verkocht: de door genoemden G. BRUCE nagelaten **HUISHOUDELIJKE GOEDEREN**, als: STOELEN, TAFELS, SPIEG[ELS], SCHILDERIJEN, twee BEDDEN met TOEBEHOO[REN] en hetgeen meer zal worden gepresenteerd. Te bezien Dingsdags bevorens, 's namiddags van 2—4 uur.

HOUTVEILING,

ONDER WERKELIJKE HOUTKOOPE[RS]

op ZATURDAG den 18den September 1852, des [voor]middags te 11 uur, ten Huize van den Logement[houder] G. TER STEEG, te *Delfzijl*, van nieuw aange[komen] MAATS- en OVERMAATS VUREN en STETT[INER] en DANTZIGER GREENEN BALKEN, alsmede [eene] partij OSTERRISOER JUFFERS, ELLINGS, E[...] STOLPEN, ENZ. ENZ.

NB. De DANTZIGER BALKEN en eene partij [JUF]FERS zullen voetstoots worden verkocht.

Mr. H. J. OFFERHAUS, *No[taris].*

‚ Mr. **B. HAITZEMA VIETOR**, No[taris te] *Winschoten*, is voornemens, ten verzoeke van de W[eduwe] wijlen HARMANNUS G. SMIT, op VRIJDAG den [...] September 1852, des avonds te zes uur, ten Huize [van] Weduwe TIDDENS, te *Eexta*, publiek te verkoopen:

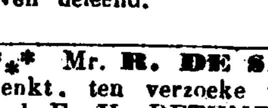

Eene BEHUIZING, ERF en T[UIN], zijnde eene neringrijke ***HERBERG* en *KRUIDENIERSWINKEL***, staande en gelegen bij de Kerk te *Eexta*; om te aanvaarden [den] 1sten November e.k.; — waarover f 900, naar 4% [zal] blijven beleend.

B. HAITZEMA VIËTOR.

‚ Mr. **R. DE SITTER**, Notaris te *Win[schoten]*, gedenkt, ten verzoeke van de Erven wijlen den o[...] voogd E. H. DETHMERS en Vrouw REMKE H. [...] in publieke Veiling te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING** en T[UIN], VRIJ en EIGEN GROND, [met] 3 WOONKAMERS, KEU[KEN] ENZ., staande en gelegen n[abij de] Kerk, aan den Grindweg te *Beerta*, door de Erflaters bewoond geweest.

II. Een' Kamp **KLEILAND**, zijnde GROEN[LAND], EIGEN GROND, gelegen te *Nieuw Beerta*, groot [...] 44 R., 80 E., in huur gebruikt wordende bij FR[EERK] SIKS, te *Nieuw Beerta*.

Deze Verkoop zal plaats hebben op MAANDAG den [...] September 1852, des avonds te 5 uur precies, ten [Huize] van FREERK SIKS, te *Nieuw Beerta*, alwaar de [Voor]waarden in tijds ter lezing liggen.

TEGEN DEN 1STEN NOVEMBER AANSTAANDE

eene roijale **BOVENWONING** [te] ***HUUR***, thans bewoond door den WelEd. Heer Kapitein JUTA. Te bezien 's Woensdags [van] 10 tot 2 en van 4 tot 6 uur. Te bevragen [bij] A. TEUTEBERG.

De Ondergeteekende heeft de eer [...] opening van zijne **APOTHEEK** [en] **DROOGISTWINKEL** in de [...]**nenstraat**, lett. K no. 52, [...] zijne Begunstigers beleefdelijk aan te bevelen.

J. A. F. SORMANI.

MOOIJE BLAAUWE KASTDRUIVEN,

bij **U. KEIZER**, in de Nieuwe Kijk-in-'t Jatstraat.

Eenige Heeren **STUDENTEN** w[en]schen ten spoedigste eene **FATSOEN[LIJKE] TAFEL**, tegen matigen prijs te bekomen. Hierop reflecterenden [ge]lieven zich te adresseren, vóór den 16den September, [met] gesloten briefjes onder de letters A. A. A., bij den Boek[handelaar] P. VAN WICHEREN, H.z.

Men vraagt op billijke Voorwaarden nog eenige **HEEREN** aan ***TAFEL***.
H. T. VISSERS,
Oosterstraat.

THE LADY'S TOOTHPOWDER,

in onderstaande Dépots.

Deze **COMPOSITIE** uit het planteurijk schijnt bij [...] voor de Toilettafel der Dames geschikt te zijn. Hare goede e[igen]schappen, haar zuivere smaak, aangename lucht en [...] kleur, zoowel als de sierlijke verpakking, wijzen haar [...] plaats aan. Zij heeft niet alleen de eigenschap, de [...]nend witte kleur der jeugd aan de Tanden te hergeven, [maar] werkt ook zeer gunstig op den gezondheidstoestand van [den] Mond in het algemeen, sterkt het Tandvleesch, bevestigt daardoor de Tanden en vrijwaart ze voor het bederf, [belet] het afsterven der reeds aangestoken Tanden en houdt [den] Adem rein en frisch. Hoog in aanzien staande Geneesheeren hebben hunne goedkeuring aan dezelve gehecht, [en] gebruiken ze bij voorkeur boven alle andere Tandmiddelen.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN G[...]CUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIZER; *Groningen*, C. [...]KERS; *Meppel*, Wed. BRANDERHORST; *Veendam*, [...] SAVENYE; *Winschoten*, G. WASMAN; en de o[verige] steden des Rijks.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.